

A

NAGYBÁNYAI REF. EGYHÁZMEGYE

1914. ÁPRILIS 17. NAPJÁN NAGYBÁNYÁN TARTOTT

RENDES KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE

*

AZ EGYHÁZMEGYE HIVATALOS KIADVÁNYA

HETVENHETEDIK DARAB

NAGYBÁNYA
NÁNÁSY ISTVÁN KÖNYVNYOMDÁJA
1914

A

NAGYBÁNYAI REF. EGYHÁZMEGYE

1914. ÁPRILIS 17. NAPJÁN NAGYBÁNYÁN TARTOTT

RENDES KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE

*

AZ EGYHÁZMEGYE HIVATALOS KIADVÁNYA

HETVENHETEDIK DARAB

NAGYBÁNYA
NÁNÁSY ISTVÁN KÖNYVNYOMDÁJA
1914

**A nagybányai református egyházmegye
1914. április 17. napján Nagybányán tartott közgyűlésén
jelen voltak**

Széll György esperes és **Helmeczy József** e. m. gondnok elnöklete alatt:

Sátor Dávid, Szabó József, Nagy Elek, Papolczy Zoltán, Magoss Ferencz, Joó Kálmán lelkeszi tanácsbírák;

Tóth Mór, Sinka Lajos, Bay Lajos világi tanácsbírák;

Soltész Elemér lelkeszi, Torday Imre világi főjegyző;

Bogdán Lajos lelkeszi jegyző;

Nagy Lajos pénztárnok;

dr. Harcsár Géza ügyész;

Balajthy Károly, Czelder Béla, Dávid Sándor, Demjén István, Kató Béla, Kató István, Kiss Sándor, Kolos Vincze, Gy. Kovács József, Kócsi Péter, Makai Elek, Melegh Albert, Miszti Mihály, Molnár Lajos, Nagy Sándor, Oláh Sándor, Orosz Ernő, Öry Tamás, Sárközy Lajos, Sipos Imre, Sipos Károly, Szabó Károly, Szentgyörgyi Zsigmond, Szentkirályi Károly, Sziky Ádám, Visky Ferencz rendes lelkészek, Szutor Jenő segédlelkész.

Fábián István, Kádár Károly tanítótestületi képviselők.

Daróczi Albert adorjáni, Kató Ambrus apai, Balogh Antal aranyosmegyesi, Istvánfi György avasujvárosi, Kiss Kálmán batizi, Győri László egrii, Pap Márton felsőbányai, Horváth József garbolczi, Puskás Lőrincz hiripi, Tóth György józsefházai, Melegh György kakszentmártoni, Gacsályi József kispaládi, Kádár Ferencz kispeleskei, Ölyüs Lajos köszegremetei, Bakos István lázárii, Kiss József magosligeti, Szilvási Károly misztótfalui, dr. Ajtai Nagy Gábor nagybányai, Fülöp István nagyhodosi, Bálint Zsigmond nagykolcsi, Károly Mihály ombodi, Nagy Márton patóházai, Nagy Gáspár pettyéni, Molnár Sándor rozsályi, Kurpé György sárközi, Kertész István sárközujlaki, Sebestyén Endre szamoskóródi, Gergely Sámuel szamoskrassói, dr. Nagy Sándor szatmárhegyi,

Király Imre szárazberekai, Bay Miklós színérváraljai, Szabó István tisztaberekai, Váradi Károly vámfalui képviselők.

1. Esperes úr buzgó imádság után, figyelemmel s élénk tetszéssel kísért beszéddel, amelyben a mult évi csapásos időről, kis egyházaink megépülését hathatósan elősegítő, a főt. konvent által engedélyezett tökesegélyek öröndetes nagy mérvéről, egyetemes egyházunkat az ősz óta sujtott gyászesetekről emlékezett meg,

a közgyűlést megnyitja.

2. A megbízó levelek beszédésével elnökség Miszti Mihályt bízza meg. Elmaradásukat igazolták dr. Dezső Kálmán, Csaba Adorján, Szilágyi Tihamér tanácsbírák, Balogh István, Baranyi Lajos, Bartók Károly lelkészek és ifj. dr. Helmecey József világi jegyző. Képviselő nem küldését megokoltan jelentették az amaczi és mikolai egyházak.

Egyházmegyei közgyűlésünk alkotó tagjait az elől kitett sorrendben igazolja, az elmaradt és magukat igazolt közgyűlési tagok mentségét tudomásul veszi.

Marcza Imre kishodosi, Varga Jenő méhteleki, Szász Tihamér uszkai lelkészek elmaradásukat, a kishodosi, méhteleki, nagypaládi, sándorhomoki, szatmárudvarii és uszkai presbytériumok képviselő nem küldését ha az esperesi hivatalnál f. évi máj. 15-ig nem igazolják, 5—5 K bírságnak az egyházmegyei pénztárba f. évi június 1-ig leendő befizetésére már most köteleztetnek.

3. A jegyzőkönyv hitelesítésére az elnökség a jegyzőkön kívül

Szabó József és Tóth Mór tanácsbírákat küldi ki; hitelesítés helye: Szatmárnémeti; ideje: f. évi április hó 22. d. u. 3 óra.

4. A közgyűlés tagjai között szétosztott tárgysorozatot

közgyűlésünk felolvasottnak tekintvén, két rendbeli pótlással a tanácskozás sorrendjéül elfogadja.

5. Az elnöki megnyitóval kapcsolatban

közgyűlésünk, midőn mély háláját tolmácsolja az államkormány és a főt. és mélt. konvent iránt az egyetemes egyházunknak adott nagyobb segély s a tökesegélyek kiosztása körül segélyezésre valóban érdemes kis egyházaink istápolásáért, ugyanakkor az ősz óta több nagyjaink elhalálozása folytán bekövetkezeti súlyos veszteségek felett fájdalmát fejezván ki, **Antal Gábor** dunántuli püspök, konventi elnök, **Fejes István** tiszáninneri püspök és **Sütő Kálmán** beregi

esperes áldott emlékezetét jegyzőkönyvében kegyelettel megörökíti.

6. Olvastatott a következő esperesi jelentés:

Nagytiszteletű és Nagyságos Egyházmegyei Közgyűlés! Az időközi változásokra, vett megbízatásaim elintézésére, mint az előterjesztést igénylő dolgokra vonatkozó jelentésemet van szerencsém az alábbiakban előterjeszteni.

I. A garbolczi és kólynagykányai lelkészek, a törvényben előírtak betartása mellett, kölcsönösen cseréltek. *Kovács* László garbolczi lelkész Kólynagykányára távozott, viszont *Szentkirályi* Károly ottani volt lelkész a garbolczi egyházba jött át e csere folytán. A törvény rendelkezésével megegyezőleg történvén a csere: Szentkirályi Károly lelkész részére a koncesszát kiszolgáltattam s állásába január hó folyamán beigtattattam.

A nagybányai hitoktató s. lelkész állásáról lemondván, helyébe *Szutor* Jenő nyert alkalmazást febr. 1-től; *Balogh* István kiskolcsi lelkész mellett *Balogh* Zoltán; *Melegh* Albert köszegremetei lelkész mellett pedig *Kovács* Károly okt. 4. illetve 15-től.

Az uszakai tanítói állomás megüresedése folytán ottani tanítóul ideiglenesen megerősítettem dec. 3-án *Kapitány* Zsigmond volt szigetfalui tanítót; a kakszentmártoni tanítói állásra *Karikás* Sándor dobrácsapáti tanítót ápr. 4-én; a Józsefházára tanítóul választott *Darab* Lajost azonban ideiglenes megerősítésben nem részesíthettem. Ez mint külön ügy szerepel tárgysorozatunkban. Hiripre helyettes tanítóul *Kiss* Ilona tanítónőt erősítettem meg, de állásától hamarosan megvált. Köszegremetén helyettesül két hónapra (jan. 7—márc. 7.), ottani tanítónő szabadságolása folytán, *Kereskényi* Boriska tanítónőt. Sajnálattal terjesztem elő, hogy megint tanítószükség mutatkozik. Hirip, Apahegy, Rozsály (helyettes) az ősz óta szinte és újabban Józsefháza, Dobrácsapáti tanító hiánnyal küzdök, a tanügy végtelen hátrányára. Amaczon pedig az az eset, hogy a megválasztott tanító ott van, de elbocsátója nincs s így törvény ellenére esperesi megerősítés nélkül működik. Ezen és egy előző esetből kifolyólag kérem, méltóztassék intézkedést tenni, hogy addig, míg a tanító iratai rendben nincsenek s ideiglenes esperesi megerősítésben nem részesült (ami a legjobb esetben is a választás után 15 napra szolgáltatható ki, a netaláni felelősségre tekintettel), az egyházak nem költöztethetik be a megválasztott tanítót.

II. 1913. 78. sz. e. m. közgyűlési határozatra vonatkozólag tisztelettel jelentem, hogy az aranyosmegyesi, lázári, rozsályi, szatmár-

udvarii egyházak igazolással éltek nálam, míg az 1913. 81. sz. alatt hasonljárásra felhívott sárközlaki egyház mulasztása igazolását nem teljesítette.

III. 1913. 82. sz. e. m. határozat 5. pontjához jelentem, hogy Patóháza és Rozsály nem tett eleget a felhívásnak, vagyoneleltárát nem terjesztette be máig sem.

IV. 1913. 82. szám alatti határozat 8. 10. pontjai rendelkezésnek, a templomok, lelkészi, tanítói lakások, iskolák, melléképületek javítása, újjáépítése és az iskolai felszerelések hiányai tárgyában, csak kevés egyház tett eleget. Azonban — tekintettel a mostoha időre s az átélt nehéz közgazdasági helyzetre — úgy vélem, nincs miért sürgetnünk ez idő szerint és ez évben a szóban forgó építkezési és felszerelési ügyet. Állandó nyilvántartásba helyezem és az őszi gyűlésre kérem be a jelentéseket.

V. Őszi közgyűlésünkötől nyert felhatalmazásom folytán, a bekért szakértői vélemény alapján, kisebb-nagyobb módosítással jóváhagytam a következő egyházak tervét és költségvetését: 1. az adorjáni egyház templom, torony, lelkészlak (1729. sz. alatt); 2. szamoskőrödi templom, torony (1730. sz. a.); 3. az egrii templom, torony, két tantermes iskola (1731. sz. a.); 4. szamoskrassói templom, toronyjavítás s iskola (1732. sz. a.); 5. hiripi templom, torony javítás (1733. sz. a.); 6. misztótfalui lelkészlak (1734. sz. a.); 7. szatmárgörbedi melléképületek (1738. sz. a.); 8. szárazberekli melléképületek (1769. sz. a.); 9. nagyhodosi templomtető, melléképületek (1785. sz. a.); 10. patóházai lelkészi lak s melléképületei (1739. sz. a.); 11. a magosligeti iskola tervét és költségvetését. Ellenben a méhteleki iskola tervét és költségvetését — mint megerősítésre alkalmatlant — visszautasítottam. A nagyobb és költségesebb építkezéseknél az építkezési engedély kiadását fentartottam és a teljes fedezet kimutatásához kötöttem.

Kivánatos lenne, ha nemcsak az építkezési terveket vizsgálatná felül egyházmegyénk, de a befejezett épületeket is saját szakértőjével vétetné át. Mert felmerült oly eset is, hogy az építtető egyház a jóváhagyott tervtől önkényesen eltért s ezzel az építkezés czélszerűségét, biztosságát akaratlanul tönkretette s magának a később szükségessé vált átalakítás által kárt csinált.

VI. Jól eső érzéssel jelentem és hálás szívvel, hogy Püspök úr árviz által sújtott egyházainknak 651 K 83 f segélyt küldött a következő megosztással: az avasujvárosi, köszegremetei, patóházai, szatmár-udvarii, kispaládi, magosligeti egyházaknak 100—100 K-t, a berendi

fiókegyháznak 51 K 83 f-t. Az esperesi hivatalhoz pedig a hajdubagosi egyház az árvizkárosultak részére 20 K-t küldött, mit is a kakszentmártoni egyháznak juttattam.

VII. Az I. t.-cz. 15. §-a alapján jelentem, hogy a józsefházai egyháznak 400 korona, a rozsályi egyháznak 250 K, a tisztabereki egyháznak 500 K ideiglenes kölcsön felvételére adott engedélyt az egyházmegyei elnökség.

VIII. A dobrácsapáti leányegyház templomát, tornyát; a batizi egyház tornyát megépítvén s templomát átalakítván: a múlt év késő őszen mindkét helyen a templomszentelésen résztvettem.

Jelentésem zártán vagyok Avasujváros, április 9. 1914. kiváló tisztelettel, *Széll György* esperes.

Közgyűlésünk a jelentést tudomásul veszi, egyszersmind *Szentkirályi* Károly garbolczi lelkészt szívesen köszönti tagjai sorában;

Szutor Jenő nagybányai, *Balogh* Zoltán kiskolcsi, *Kovács* Károly köszegremetei segédlelkészeket az egyházmegyébe békebelezi;

Kapitány Zsigmond uszkai, *Karikás* Sándor dobrácsapáti és *Urai* Antal amaczi rendes tanítót, ki az esperesi jelentés kelte óta elbocsátó levelét az esperesi hivatalhoz beküldötte, állomásukon a jelzett minőségben megerősíti; az amaczi esettel kapcsolatban az illető presbyterium ellen indítandó fegyelmi eljárás terhe alatt megtiltja a kebelbeli egyházaknak, hogy választott tanítójukat az esperesi ideiglenes megerősítés kiadása előtt beköltöztessék;

a sárközujlaki egyházat kötelezi, hogy 4 K birságot 15 nap alatt az egyházmegye pénztárába fizessen be;

Patóháza és Rozsály presbyteriumát fegyelmi eljárás terhével kötelezi, hogy egyházuk vagyonleltárát 30 nap alatt az esperesi hivatalhoz terjesszék be;

tervrajzok, költségvetések megerősítését a folsorolt egyházakban tudomásul veszi; az építendő egyházakat kötelezi, hogy 5000 (ötezer) koronát meghaladó építkezésnél vagy épületjavításnál a bevégzett munkát az egyházmegye mérnök-szakértőjének közbejöttével vizsgáltassák felül és vétessék át; ennélfogva az építkezés befejezését a felülvizsgálás és átvétel tekintetében való intézkedés végett az esperesi hivatalnak jelentsék be;

püspök úrnak és a hajdubagosi egyháznak az árvíz-károsultak részére küldött segélyért köszönetet mond ; végül a józsefházai, rozsályi és tisztabereki egyházaknak jelzett mennyiségű ideiglenes kölcsön vételére adott engedélyt jóváhagyja.

7. Az egyházkerületi közgyűlés 1913. 452. sz. a. közli az egyetemes konvent 1913. 119. sz. határozatát, mely az egyházi VII. t.-cz. alapján f. évi január elsejével megindult nyugdíjazások mellett a káplántartás jogcziméül a lelkészi szolgálatképtelenség kimondhatóságának eseteit sorolja fel.

Tudomásul szolgál.

8. Olvastatott az egyházkerületi közgyűlés 1913. 495. sz. határozata, amely felhívja egyházmegyénket, hogy a szamoskrassói missziói kör beszüntetése vagy fentartása tekintetében adjon véleményt.

Egyházmegyei közgyűlésünk, bár elismeri, hogy a szamoskrassói missziói kör gondozása igen nehéz, amennyiben a nagy területen, 8 szórványban, szétszórta élő, aránylag csekély számú (72 lélek) híveket nemhogy bizonyos központon összegyűjteni, de őket a kör lelkészének még felkeresni s velők személyesen megismerkedni is alig lehet, mégis tekintettel arra, hogy mindeddig áldásos volt az az összeköttetés, amelyben ezek a lelki árvaságban élő reformátusok a szamoskrassói anyaegyházzal s annak iskolájával érezték magukat ; tekintettel arra, hogy teljesen magukra hagyatva, az oláhság tengerében nemcsak egyházunkra, hanem a magyarságra nézve is bizonyosan elmerülnek ; végül tekintettel arra, hogy egyházmegyénk a kör gondozását soha nem kifogásolta, annak fentartását kérdésbe nem tette s maga a missziói felügyelő úr is másoktól, nem a kör derék lelkészétől, nyert információ után veti fel, hogy itt „misszió sincsen és missziói munka sem lehet“ : mindezek alapján a szamoskrassói missziói kör fentartását továbbra is javasolja.

9. Az egyházkerületi közgyűlés 1913. 504. sz. határozatát, mely egyházmegyénk 1913. szept. 16-án kelt 117. sz. abbeli határozatát, hogy a közgyűlésről elmaradt képviselőt, vagy képviselő nem küldése miatt az illető egyházat ezután birságotolni nem akarta, dr. Harcsár Géza e. m. ügyész felelőszése folytán megváltoztatja,

egyházmegyei közgyűlésünk tudomásul veszi.

10. Olvastatott az egyházkerületi közgyűlés 1913. 529. sz. hatá-

rozata, mely a beregi egyházmegye s egyházmegyénk kérelmeinek mellőzésével a zsinati képviselők választása tárgyában 1913. 10. sz. a. hozott egyházkerületi határozatot tovább is fentartja.

Tudomásul szolgál.

11. Az egyházkerületi közgyűlés 1913. 546. sz. határozatával egyházmegyénk részéről a kongrua és korpótlék, valamint az adócsökkenési és közigazgatási államsegély rögtöni kifizetése tárgyában tett fölterjesztés felett napirendre tér.

Tudomásul vétetik.

12. Olvastatott az egyházkerületi közgyűlés 1913. 547. sz. határozata, mely egyházmegyei közgyűlésünk az iránt tett fölterjesztését, hogy a lelkészi korpótlékok pontosan az állásfoglalás megfelelő évfordulójától kezdve utaltassanak ki, magáévá teszi s pártolólag terjeszti fel az egyetemes konventhez.

Örvendetes tudomásul szolgál.

13. Olvastatott az egyházkerületi közgyűlés 1913. 548. sz. határozata, mely egyházmegyénk fölterjesztését, hogy korpótlék szempontjából az oklevél keltétől kezdve az egész segédlelkészi, helyettes lelkészi, vagy hitoktatói minőségben eltöltött idő beszámíttassék, magáévá teszi s pártolólag terjeszti az egyetemes konventhez.

Örvendetes tudomásul szolgál.

14. Eskütételre jelentkezett *Csecskedi* Károly ombodi tanító.

A hivatalos eskü letévése után esperes úr, miután meleghangu beszédében lelkére köti, hogy nemes munkakörében ne csak tanító, hanem a lelkész segítő társa is legyen, ne csak művelt honpolgárokat, hanem egyházunkat áldozatos szeretettel szerető, öntudatos egyháztagokat neveljen s a társadalmi tevékenységben is kitűnni buzgólkodjék, gyűlésünk jókívánatai között elbocsátja további munkájára.

15. Az apahegyi presbyterium 1914. febr. 14-én 3. sz. a. hozott határozatában kifejezte azt az óhaját, hogy a leányegyház jelenlegi anyaegyházától elkülönítetvén, Szinerváraljához csatoltassék. Ezt a határozatot az apai presbyterium 1914. febr. 15-én tartott ülésében tárgyalta s 7. sz. határozata szerint az apahegyi leányegyház elválásába és a szinerváraljai anyaegyházhoz csatlakozásába beleegyezik s lelkészét az apahegyi egyháztól eddig nyert javadalom elvesztéséért kárpótolni hajlandó.

Közgyűlésünk a beterjesztett határozatokat azzal adja vissza az apai presbyteriumnak, hogy a leányegyház át-

csatolása tárgyában érdemleges határozat hozatala iránt keresse meg a színérváraljai egyház presbyteriumát s ha majd utóbbi a leányegyház átcsatolását elfogadja s vele való viszonyát egyességben megállapította: az ügyet jóváhagyás végett akkor terjessze az egyházmegyei gyűlés elé.

16. A pettyéni presbyterium 1914. febr. 5-én tartott ülése 3. sz. határozatával *Igaz* András megválasztott egyházfi, aki több ízben való felhívásra sem tette le az esküt s vonakodását elfogadható okkal igazolni nem tudta, 20 K felmentési díj megfizetésében elmarasztalta.

E határozat ellen *Igaz* András febr. 7-én kelt felebbezést adott be az esperesi hivatalhoz, amelyben hivatkozik arra, hogy ezt a tisztséget már egyszer viselte s az egyházi törvény nem mondja ki azt, hogy ugyanaz az egyháztag az egyházfiságot, ha arra ismételten megválasztják, betölteni köteles. Hivatkozik arra, hogy ő már csaknem minden, általa betölthető egyházi tisztséget viselt s mint 50 éven felül levő egyén, nem hajlandó azokat elülről kezdeni. Hivatkozik arra, hogy vannak az egyházközségben ifjú egyháztagok, akik vágyakoznak ez állásra, amelytől ő vonakodik és kifogásolja, hogy a felmentési díjat 20 K-ban állapította meg a presbyterium, holott pár év előtt egy más egyházfival csupán 10 K felmentési díjat fizettetett. Mindezen okoknál fogva kéri a reá kirótt 20 K felmentési díj törlését.

E felebbezésre a presbyterium 1914. márc. 8-adikán tartott ülése 3. sz. határozatában megjegyzi, hogy az egyházi törvény ugyanannak az egyháztagnak ugyanarra a tisztségre több ízben való megválasztását egyáltalán nem zárja ki s a pettyéni kis egyházban az egyházi tisztségre alkalmas tagok régi gyakorlat alapján több ízben újra megválasztattak az általuk már viselt vagy más egyházi hivatalra. Így a közelebbi 10 év alatt 4 ízben viselte az egyházfiságot olyan, a felebbezőnél élemedettebb koru egyháztag, akire másodszor került a sor. Miután megállapítja presbyterium, hogy *Igaz* András 1895-ben egy évig volt egyházfi, 1903-ban szintén egy évig magtárgondnok s azóta más egyházi tisztséget nem viselt: a felebbezés elutasításával felebbezőt 20 K felmentési díj megfizetésére kötelezni, egyszersmind felebbezésének a presbyteriumot sértő durva kifejezései miatt őt büntetés céljából az egyházközségi bíróság elé utalni kéri.

Közgyűlésünk felebbezés elutasításával s a pettyéni presbyterium 1914. febr. 5-én 3. sz. a. hozott határozatának jóváhagyásával *Igaz* Andrást a 20 K felmentési díj megfizetésére kötelezi; mert felebbező a maga vonakodásának iga-

zolására törvényen alapuló s a mi kis egyházaink közigazgatási életének, szűk keretek közt mozgó belső berendezkedésének ösmerete mellett elfogadhatónak minősíthető okot nem tudott felhozni és mert az egyházmegye, 1907. 77. sz. szabályrendelet erejű határozatában, az egyházfiak által fizetendő felmentési díjat 20 K-ban állapította meg. Azt pedig, hogy felebbező ellen mint egyházközségi bíróság eljárjon, a pettyéni presbyterium bölcs belátására bizza.

Miről úgy a presbyterium, mint felebbező, kivonaton értesítettik.

17. A tisztabereki presbyteriumnak 1913. márcz. 25-én tartott ülésében, szavazattöbbséggel hozott 11. sz. határozata ellen, mely szerint az egyház új templomát „a régi templom helyének irányában, az utcza vonalában“ építteti fel, *Szoboszlai* Sándor és 34 társa aláírásával az esperesi hivatalhoz 1913. ápr. 6-án kelt felebbezés adatott be, melyben felebbezők hivatkoznak arra, hogy a tisztabereki egyház már régebben elhatározta, hogy új templomát a tanítói kertbe fogja építtetni s ily értelemben tárgyalt is a jelenlegi tanítóval, mielőtt ez állását elfoglalta. Ezért és mert a presbyterium által kijelölt hely szűkebb, tűzveszélyesebb, kéri az ügy megvizsgálását, a presbyterium idézett határozatának megsemmisítését s annak elrendelését, hogy a templom, az egyháztagok nagy többségének óhajta szerint, a tanítói kertbe építtessék.

Az esperesi hivatal által ez ügy megvizsgálására kiküldött *Magoss* Ferencz tanácsbíró 1913. márcz. 5-én kelt jelentésében előadja, hogy f. évi febr. 9-én a hely színén megjelenvén, mindkét szóban forgó helyet megtekintette s úgy találta, hogy a presbyterium által választott hely magasabb fekvésénél fogva feltöltést vagy igen keveset, vagy egyáltalán nem igényel; a felebbezők által pártolt hely nyiltabb ugyan, de alacsonyabb fekvése miatt nagymérvű feltöltést kíván, ami az építési költséget jelentékenyen szaporítja. A presbyterium által választott helyen lelkész, tanító és iskolás gyermekek által inkább megközelíthető a templom; a hivekre nézve pedig e tekintetben egészen mindegy, akár melyik helyen épül. A régi templom is a lelkészi udvaron áll; a felebbezők által jelölt hely a tanító kertjéből jelentékeny területet foglalna el, ami ellen a tanító eleve tiltakozik. Egyébként mindkét hely utczára néz s tűzveszélyesség szempontjából mindkettő kifogásolható. Ezek előterjesztése után azt a véleményt nyilvánítja, hogy több ok szól a lelkészi udvaron, mint a tanítói kertben való építkezés mellett.

Közgyűlésünk az előterjesztésben előadottak mérlegelése után felebbezés elutasításával a tisztabereki presbyterium által 1913. márczius 25-én 11. sz. a. hozott határozatot jóváhagyja.

Miről presbyterium és felebbezők képviselőjében *Szoboszlai Sándor* egyháztág kivonaton értesítetik.

18. A pettyéni presbyterium 1914. febr. 1-én tartott ülésében a V. K. miniszterium 1913. 50656. sz. rendeletének tárgyalása rendén — mely szerint a miniszter a pettyéni ref. elemi iskola felépítésére 3000 (háromezer) K államsegélyt engedélyezett azzal a feltétellel, hogy az iskolaépületnek kizárólag erre a célra leendő használása telekkönyvi feljegyzéssel biztosíttassék s a vonatkozó telekkönyvi kivonat hozzá fölterjesztessék — szabályszerű határozatban kimondotta, hogy mindaddig, míg a pettyéni ref. egyház felekezeti iskolát tart fenn, a pettyéni 9. sz. betétben 57. hr. sz. a. felvett ingatlanon lévő iskolaépületet kizárólag református iskolai célra köti le s felhatalmazza az elnökséget telekkönyvi bekebelezésre alkalmas, ilyen értelmű engedély kiállítására.

Ez engedély jóváhagyását kéri a pettyéni egyház lelkesze egyházmegyénktől.

Közgyűlésünk jelzett presbyteri határozat alapján az előterjesztésben foglalt tartalommal kiállított engedély-okiratot a maga részéről jóváhagyja s megerősítés végett az egyházkerületi közgyűlésre fölterjeszti azzal a megjegyzéssel, hogy az érintett miniszteri rendelet a tiszántuli ref. püspöki hivatalnál 1913. 2073. sz. a. található.

19. Az 1913. 65. sz. e. m. határozatra vonatkozólag *Bogdán Lajos* jegyző jelenti, hogy az 1903—1912. évi e. m. jegyzőkönyvekhez a betűsoros tárgymutatót elkészítette és azt felülvizsgálás és kinyomtatás végett főjegyzőhöz áttette. Egyszersmind indítványozza, hogy egyházmegyénk tisztikarának és bizottságainak névsora minden évi tavaszi gyűlésünk jegyzőkönyvének függeléke gyanánt nyomattassék ki.

Ezzel kapcsolatban főjegyző jelenti, hogy az említett tárgymutatót felülvizsgálván s kinyomtatván, azt jelen jegyzőkönyvvel együtt minden illetékes helyre szétküldi. Együttal indítványozza, hogy *Bogdán Lajos* jegyzőnek a szóbanforgó s lelkiismeretes gondnal végzett munkáért 80 (nyolcvan) K munkadíj utalványoztassék az e. m. pénztárából.

Közgyűlésünk a jelentéseket tudomásul veszi s mindkét indítványt határozati erőre emeli azzal, hogy a munka-

dij fedezeti forrásának megjelölésére számvevőszéket fölhívja.

20. A batizi presbyterium 1913. 128. sz. e. m. határozattal hozzávisszatett ügyben 1914. ápr. 5-én 15. sz. a. hozott újabb szabályszerű határozatát — mely szerint az egyháznak a batizi 176. sz. betétben A. II. 1. 2. sorszám alatt fölvevett 1 h. 800 □-öl területű ingatlanából 1 h. 325 □-ölet *Kotyecz* György és neje *Drágus* Mária batizi lakosoknak 1600 K-ért elad — jóváhagyás végett beterjeszti.

Közigyűlésünk a batizi presbyterium jelzett határozatát s ezzel a bemutatott adásvételi szerződést a maga részéről jóváhagyja s megerősítés végett — 7 db melléklettel — az egyházkerületi közgyűlésre felterjeszti.

21. A kispaládi presbyterium 1914. ápr. 2-án 27. sz. szabályszerű határozatban kimondván, hogy a temploma részére megrendelt új orgona 4000 (négyezer) K költségét az orgonaalap 2444 K összegén kívül részint a 11000 (tizenegyezer) K-ra rugó templomkasszából, részint közadakozásból fedezi, engedélyt kér arra, hogy ily értelemben a templomkasszából 1000 (egyezer) koronát a jelzett célra fordíthasson.

Közigyűlésünk a kispaládi presbyterium idézett határozatát jóváhagyván, engedélyt ad arra, hogy nevezett egyház az új orgona beszerzési költségének részben való fedezésére templomkasszájából 1000 koronát felhasználjon, egyszersmind tudomásul veszi, hogy az egyház a még szükséges 556 K-t közadakozásból állítja elő.

22. A batizi presbyterium 1914. ápr. 5-én 14. sz. a. hozott határozatában azzal a kérelemmel fordul közgyűlésünkhöz, hogy az 1913. 91. sz. e. m. határozat megváltoztatásával adjon engedélyt a batizi egyháznak arra, hogy orgonaalap czimen gyűjtögetett 427·90 K tőkepénzét templomépítés céljára felhasználhassa.

Közigyűlésünk tekintettel arra, hogy nevezett egyház jelentékeny költséggel megújított templomába *Kíss* Kálmán gondnok a maga költségén 2000 K értékű új orgonát állíttatott be: szívesen teljesíti a presbyterium jelzett kérelmét s a 427 K 90 f orgonaalapnak templomépítési költségek fedezésére való felhasználását megengedi; egyszersmind az egyház derék gondnokának kegyes adományáért elismerését fejezi ki, nemes áldozatkészségét követendő például örökíti meg s elrendeli, hogy jelen határozat a kebelbeli presbyteriumok előtt olvastassék fel.

23. A lázárii egyház presbyteriumának 1914. márcz. 22-én hozott határozatából kelt s beterjesztett kántortanítói díjlevelet

egyházmegyei közgyűlésünk visszateszi s utasítja a presbyteriumot, hogy a díjlevélre vonatkozó határozatát törvényes formák között, névszerinti szavazással, hozza meg s a díjlevelet az e. ker. utasításoknak mindenben megfelelően állítsa ki.

24. A nagybányai ref. egyház presbyteriuma 1913. október 30-án törvényes formák között 45. sz. határozatával megállapítja vallástanító-kántori állomásának megújított (módosított) díjlevelét s kéri annak jóváhagyását.

Egyházmegyei közgyűlésünk a 4 példányban beterjesztett s az 1913. évi XVI. t.-cz.-nek teljesen megfelelő díjlevelet a maga részéről jóváhagyja s megerősítés végett az e. ker. közgyűlésre fölterjeszti.

25. Barazsu József szatmárudvarii lakos, mint a szatmárudvarii egyház földjeinek haszonbérelője, az iránt kérelmez, hogy általa a f. 1914. évre fizetendő 1080 K haszonbérből 320 K engedjék el, illetve a szatmárudvarii presbyteriumnak 1913. 63. sz. idevonatkozó határozata erősíttessék meg.

Közgyűlésünk a kérelmet, amely mint egyszerű költségvetési dolog, megerősítést nem igényel, végleges elintézés céljából visszautalja a szatmárudvarii presbyterium autonom hatáskörébe.

26. A batizi ref. egyház presbyteriumának 1913. 50. és 1914. 16. sz. határozatokkal támogatott abbeli kérelmét, amely szerint az egyházi földek haszonbérelőinek, tekintettel az elmúlt két csapásos esztendőre, az évi bérösszegeből engedményeket hajlandó tenni,

egyházmegyei közgyűlésünk, figyelemmel az I. t.-cz. 14. § f) pontjára, melynek értelmében ide vonatkozólag felsőbb hatósági megerősítés nem szükséges, visszautalja a batizi presbyterium autonom hatáskörébe.

27. Az adorjáni egyház presbyteriuma 1914. jan. 8-án hozott 5. sz. határozata kapcsán azt kéri, hogy régebbi, mintegy 220 korona 91 fillért kitevő egyházi adóhátralékot mint bevehetetlent, törölhessen.

Egyházmegyei közgyűlésünk, miután az egyházi adó kivetése, költségvetésbe foglalása az egyházközség önkormányzati belügyei közé tartozik, tekintettel az egyház fel-

hozott okaira is, a kérelmet saját hatáskörben leendő elintézés céljára visszaadja.

28. Olvastatott a kispaládi presbyterium 1914. 26. sz. kérelme az iránt, hogy a folyó évi költségvetésében mutatkozó 850 K 05 f hiányt 40 % egyházi rendkívüli adó kivetésével fedezhesse.

Közigyűlésünk a kispaládi presbyterium idézett számu szabályszerű határozatát jóváhagyván, engedélyt ad a kispaládi presbyteriumnak arra, hogy az 1914. évi rendes egyházi adó 40%-át a folyó 1914. évre rendkívüli adóul kivethesse.

29. A sándorhomoki presbyteriumnak kérelme az iránt, hogy temploma és tornya kijavítási munkálatainak fedezésére szükséges költségekre 25 %-os pótdót vethessen ki.

Közigyűlésünk a sándorhomoki presbyterium szabályszerű határozata alapján megengedi, hogy nevezett egyház a folyó 1914. évre rendes egyházi adójának 25%-át rendkívüli adóként kivethesse.

30. A kakszentmártoni egyház presbyteriuma kérelmez az iránt, hogy az 1913. évre kivetett 25%-os rendkívüli egyházi adó kivetése a felmerült szükségletek fedezésére 1914. évre is engedélyeztessék.

A kérelem indokolására beterjesztett szabályszerű presbyteri határozat alapján, folyamodó egyháznak megengedtetik, hogy rendkívüli egyházi adót a folyó évre is kivethessen az 1914. évi rendes egyházi adó 25%-a erejéig.

31. A szamoskőrödi presbyterium kérelmez az iránt, hogy templomépítés céljaira a nagybányai e. m. gyámintézettől 3000 K kölcsönt vehessen fel, melynek fedezetül az egyház hiveire kivetendő 40%-os rendkívüli adó szolgál.

A presbyterium szabályszerű határozata alapján közgyűlésünk hozzájárul az egyház azon kérelméhez, hogy temploma és tornya felépítési költségeinek fedezésére 3000 K kölcsönt a nagybányai egyházmegye lelkeszi gyámintézeti pénztárából felvehessen.

Ezen határozat jóváhagyás végett az egyházkerületi közgyűléshez is felterjesztetni határoztatik.

32. Olvastatott a szamoskőrödi presbyteriumnak azon kérelme, hogy temploma és tornya felépítésére illetve a költségek fedezése céljából 10 éven keresztül 3000 korona rendkívüli adót vethessen ki.

Közigyűlésünk a presbyterium szabályszerű határozatát

jóváhagyja s megengedi a szamoskőrödi egyháznak, hogy a templomépítéshez még szükséges 3000 K-t rendkívüli adóként 10 évre beosztva kivethesse.

33. Olvastatott a színérváraljai presbyterium kérelme, melyben engedélyt kér arra, hogy építkezési célokra 2300 K kölcsönt felvessen az egyházmegye gyámintézetének pénztárából s azt a tanítói lakás melléképületeinek helyreállítására fordíthassa.

Közgyűlésünk a színérváraljai presbyterium szabályszerű határozatát jóváhagyja s 2300 koronának kölcsönvételét az egyházmegyei gyámintézeti pénztárból megengedi.

Jelen határozat megerősítés végett az egyházkerületi közgyűléshez felterjesztetni határoztatik.

34. A kishodosi presbyterium bejelenti, hogy az egyház az egyházmegye 1913. évi 133. sz. a. hozott azon határozatának, hogy a lelkészi lakás tervét és költségvetését a jelen közgyűléshez terjessze be, eleget nem tehet, mert az építkezést ez év folyamán nem tartja tanácsosnak, részint azért, mert az idő és anyagi viszonyok kedvezőtlenek, részint azért, mert a községben fellépett marhavész miatt az építkezéshez szükséges fuvar nélkülözése az egyházra elviselhetetlen terheket róna s így ez indokból a lelkészi lakást ez évben csak ki fogja javíttatni.

Méltányolva e kisdud egyház kérelmének alapos indokait, közgyűlésünk ez idei építkezéstől eltekint, de felhívja az egyház presbyteriumát, hogy tervét és költségvetését az idei őszi közgyűléshez okvetlen terjessze be s az építkezést 1915. év tavaszán feltétlenül kezdje meg.

35. Olvastatott a nagyhodosi egyház presbyteriumának kérelme, melyben jelenti, hogy temploma és bérháza javítására 4000 K töke-segélyt nyert, de az építést ez évről elhalasztani kénytelen, mivel az építés alatt lévő közlekedési utvonalon a javításhoz szükséges anyagot szállítani nem lehet; a templom kijavítása 4771 koronába kerül, mely költségvetést az egyhm. közgyűlés már jóváhagyott, erre fedezetül szolgál a kapott 4000 K töke-segély; az egyház tagjai a már csaknem két év óta tartó abnormis időjárás és árvízjárok miatt nincsenek abban az anyagi helyzetben, hogy a legnagyobb jóakarat mellett is több áldozatot hozni tudnának. Kéri az egyház presbyteriuma az egyhm. közgyűlést, hogy amennyiben a javítási munka éppen nem sürgős és minden kár nélkül elodázható, megengedni méltóztassék, hogy a templom kijavítását ez évről jövő évre elhalaszthassa és a nyert 4000 K

tőkesegélyt gyümölcsözés végett ezen időre takarékpénztárba helyezhesse.

Folyamodó egyház kérelmeinek indokai alapján hely adatik, egyben felhivatik, hogy az építkezést 1915. évben mulhatlanul foganatosítsa.

36. Olvastatott az egyházmegyei nyugdíjintézeti bizottság által Szatmárt 1914. év január 28-án tartott ülés jegyzőkönyve, mely szerint a bizottság Bogdán Lajos pénzkezelőnek 1913. évi számadását megvizsgálván, megállapítja, hogy a tartozás: belépési járulékban 8300 K 36 f; évi tagsági díjban 4849 K 24 f; kamatban 407 K 57 f; fenttartói járulékban 2227 K 26 f; késedelmi kamatban 56 K 48 f; összesen 15840 K 91 f. Erre befizetés: belépési járulékban 3413 K 93 f; évi tagsági díjban 2547 K 26 f; kamatban 169 K 64 f; fenttartói járulékban 1651 K 70 f; késedelmi kamatban 56 K 48 f; összesen 7839 K 01 f. Perselypénz 79 K 19 f. Hátralék: belépési járulékban 4886 K 43 f; évi tagsági díjban 2301 K 98 f; kamatban 237 K 93 f; fenttartói járulékban 575 K 56 f. Pénzkezelő a befizetett összegek beküldését nyugtákkal igazolja.

Soltész Elemér tagsági íve fizetés emelkedés következtében, továbbá Kató István ujonnan belépett lelkész tagsági íve szabályszerűen felszerelve betérjesztetik.

Közgyűlésünk a bizottság jelentését jóváhagyólag tudomásul veszi s amennyiben a számadást a bizottság teljesen rendben s okmányokkal igazoltnak találta, Bogdán Lajos pénzkezelőnek lelkiismeretes működéseért elismeréssel adózik s részére az 1913. évről a felmentést a szokásos óvások fentartása mellett megadja.

37. Olvastatott a közalapi bizottság Szatmárt 1914. január 28-án tartott üléséről felvett jegyzőkönyv, mely szerint Nagy Lajos egyházmegyei közalap kezelő által betérjesztett 1913. évi számadás szerint az orsz. ref. közalap javára bevétel f. évi járulék és késedelmi kamatokban 2100 korona 51 f; tőketermészetű bevétel 50 K 46 f; összesen 2150 K 97 fillér, mely összeg a bemutatott nyugták szerint a magyar földhitelintézetnek beküldetett; a számadás minden tétele nyugtákkal igazolva lévén, az teljesen rendben találtatott.

Közgyűlésünk a bizottság jelentését tudomásul veszi s Nagy Lajos közalapkezelőnek a felmentést 1913. évről a szokásos óvások fentartása mellett megadja.

38. A kishodosi presbyterium elnöke 1913. 92. sz. e. m. határo-

zat értelmében beterjeszti az egyház temetőjének bejárásáért *Orosz Gusztávné* (azelőtt *K. Bak Jánosné*) ellen indított perben hozott járásbíró-sági és törvényszéki ítéletet, amelyben az alperes telkén keresztül vezető út használata úgy a gyászoló felek, mint általában az egyház részére biztosíttatik.

Közgyűlésünk a jelentést tudomásul veszi s utasítja a kishodosi presbyteriumot, hogy a bemutatott ítéletben megállapított jog telekkönyvi följegyeztetéséről e. m. ügyész közbejöttével gondoskodjék.

Miről a kishodosi presbyterium és dr. *Harcsár Géza* e. m. ügyész kivonaton értesítetik.

39. Olvastatott a következő *jegyzőkönyv*, mely felvétel a nagybányai reform. egyházmegye tanügyi bizottságának Szatmáron 1914. április 1-én tartott gyűlésében. Jelen voltak Sátor Dávid elnöklete alatt Magoss Ferencz, Nagy Lajos, Oláh Sándor, Miszti Mihály, Kolos Vincze, Sinka Lajos, Fábíán István, Kádár Károly, Tóth József, Sólyom Ferencz biz. tagok és Bogdán Lajos biz. jegyző.

I. Olvastattak az egyes körlátogatóságok jelentései. E jelentésekből megállapítja bizottságunk, hogy egyházmegyénk iskoláinak mult félévi belső, szellemi színvonala ha nagyobb arányu fejlődést, emelkedést nem mutat is, de hanyatlásról sem lehet beszélni. Vannak jó és kitünő iskoláink, amelyek, bár a tanítás sikerét kétségtelenül előmozdító épület és tanfelszerelés szempontjából teljes nivón nem állanak, a felmutatott eredményre nézve versenyezhetnek a minden jóval bőven rendelkező állami s egyéb iskolákkal. Vannak gyengébb iskolák is, amelyekben reszint a vezető tanító rátermettsége nek hiánya, talán hanyagsága, reszint külső körülmények, a tanítási anyag, a nagy szegénységben élő szülők gyermekeinek értelmi alacsonysága, a beiskoláztatás keresztülvitelének lanyhasága hátrányosan befolyásolják az eredmény jó kialakulást. De azért bizvást mondhatjuk, hogy iskoláinkhoz az utolsóig törhetetlenül ragaszkodva, a belső és külső fejlesztést állandóan szemünk előtt tartva, reményünk lehet, hogy református iskoláink történelmi nagy multja a nemzeti művelődés keretében méltó jelenben találja és szép jövőben leli folytatását.

Mint amelyek gyenge, alig elégséges eredményt mutattak fel, említenünk kell az ombodi fiú- és batizi vegyes iskolát. Az előbbinek kezdő tanítója, kétségtelenül a multak mulasztásaival is küzdve, csak ereje teljes megfeszítésével érheti el a tanév végére a kívánatos eredményt. A batizi iskola gyengesége annál sajnálatosabb, mert itt az

állami és gör. kath. iskolák mintegy ránehezednek a református iskolára s ha fenn akar maradni, a versenyben első helyre kell jutnia s a tanítónak, aki sikeresebb munkára már figyelmeztetve volt, minden tehetségét és tudását össze kell szedni, hogy az egyház által hozott áldozatok s egyházmegyénk segélye, melyek az iskola külső megépítésére fordítottak, hiábavalóságnak ne bizonyuljanak. Vagy át kell engednie helyét másnak, aki akar is, tud is ezen a veszélyezett ponton erősebben állani.

Itt említjük meg, hogy az ismétlő iskolákban a vallástanítást az 1913. 120. sz. e. m. határozat szerint, maguk a lelkészek végezték, kiki legjobb tudása és tehetsége szerint, kivéve Nagypaládot, ahol tanítás nem volt s ahol, lelkész szerint, az ismétlőiskolának elnöke sincs!

Iskoláink külső viszonyait illetőleg az egyes körülményekből a következő hiányokat és fogyatkozásokat állapíthatjuk meg.

Nem megfelelőek a kishodosi, nagypaládi (mind a kettő), magosligeti, mikolai, egrii, lázárii, méhtelegi, sárközujlaki, sárközi, avasujvárosi (nagyobb fi és leány), kőszegremetei (nagyobb), szamoskrassói (mind a három), kiskolcsi, dorácsapátii, szatmárpálfalvai és hiripi iskolák tantermei vagy a helytelen világítás, vagy szűk és alacsony voltuk miatt.

Kifogás alá esnek a nagypaládi (nagy), sárközujlaki, avasujvárosi (nagyobb fi és leány), kőszegremetei (nagyobb) tanítói lakások, amelyek bővítendők, javítandók.

Felszerelés tekintetében némi hiányok vannak Méhteleg, Kőszegremete (kis), Avasujváros (I. o.), Szamoskrassó (I. o.), Ombod és Szatmárpálfalva iskoláiban.

Az iskolai rendtartás körében mulasztások fordultak elő, amennyiben az iskolai naplók részben nincsenek meg, részben hiányosak vagy nem zárattak le, Rozsály, Magosliget és Garbolczon; a tanterem fűtését, tisztogatását nem az egyház végezteti Uszka, Magosliget, Egri, Avasujváros, Kőszegremete, Kiskolcs és Dorácsapátiban.

Mint sajnálatos jelenséget jegyezzük fel, hogy a látogatások idején Rozsály, Józsefháza, Kakszentmárton, Kőszegremete, Apahegy, Amacz és Hirip iskoláiban nem volt rendes tanító. Ez a jelenség szinte a tanítóihiány ismervét hordja magában. Különösen kiemeljük Rozsályt, ahol talán intézkedés sem történt a katonai szolgálatra behívott tanító helyettesítése iránt és Apahegyet, ahol állandó jellegűvé kezd lenni a tanítói állás szünetelése. Ez utóbbira nézve tisztelettel javasoljuk, hogy a tanítói javadalom emelésére az adócsökkentési alaptól nyerendő

segély iránt fölterjesztés intéztessék az egyházkerület útján a főt. és mélt. konventhez.

Végül, bár idevonatkozólag csak a nagypaládi kör jelentett, megállapítjuk, hogy a népiskolai ifjusági könyvtárak megőrzése és kezelése körül nem mindenütt van rend, amire nézve az e. m. közgyűlés intézkedését kérjük.

II. Az ismétlő iskolai vallástani tananyag beosztásának elkészítésével, tekintettel a Zsigmond-féle olvasó- és kézikönyv nagy terjedelmére, abban a hittani, történeti s alkotmányi részek különválasztásának nehézségére, tanügyi bizottságunk Sátor Dávid elnök, Sinka Lajos, Sólyom Ferencz és Bogdán Lajos jegyzőből álló bizottságot bizza meg.

III. Oláh Sándor bejelenti biz. tagságáról való lemondását.

Tanügyi bizottságunk a lemondást nem fogadja el s kéri a tagurat eddigi buzgó működésének tovább folytatására.

Kmf. *Sátor Dávid* biz. elnök. *Bogdán Lajos* biz. jegyző.

Közgyűlésünk a tanügyi bizottság felolvasott jegyzőkönyve kapcsán beterjesztett jelentését általában megnyugvással veszi tudomásul s az egyes részletekre nézve a következő intézkedéseket s utasításokat teszi:

a) Figyelmezteti az ombodi fiúiskola tanítóját a buzgó s eredményes munkálkodásra; a batizi iskola tanítóját a legnyomatékosabban felhívja, hogy e nagyon is kitett ponton lankadást nem ismerő erélylyel feleljen meg kötelességeinek, ismételt eredménytelenség esetén már most kimondja vele szemben a fegyelmi eljárás megindítását.

b) Utasítja a nagypaládi lelkészt, hogy az ismétlő iskolában, melynek természetsszerűleg ő az elnöke, a vallástanítást buzgósággal végezze.

c) Felhívja általában az iskolaszéki elnököket s tanítókat, hogy a taneszközök beszerzésére, pótlására, esetleg készítésére kiváló gondot fordítsanak.

d) Utasítja a rozsályi, magosligeti s garbolczi iskolaszékeket, hogy az iskolai naplókat a községek által mindenkor szereztessék be, azok pontos vezetéséről s lezárásáról gondoskodjanak, ugyszintén figyelmébe ajánlja az egyházaknak, ahol még intézkedés nem történt, hogy a tantermek tisztogatását erre alkalmazottak által végeztessék.

e) A népiskolai ifj. könyvtárak rendbentartását, leltáro-

zását, a kiosztási naplók vezetését az isk. széki elnökök s tanítók szigorú köteleességévé teszi.

f) Az ismétlő iskolai vallástani tananyag beosztására kiküldött bizottságot felhívja, hogy munkálatát a tanügyi bizottság útján f. évi őszi közgyűlésünk elé terjessze be.

g) *Oláh Sándor* tanügyi bizottsági tag ismételt lemondását működésének elismerése mellett tudomásul veszi s biz. taggá a szamoskrassói körbe *Sárközy Lajos* nagykolcsi lelkészt megválasztja.

40. Olvastatott a következő *missziói jelentés*.

A nagybányai ref. egyházmegye missziói bizottsága a *kebelbeli összes missziói körökre* vonatkozólag az elmúlt 1913. évről jelentését a következőkben teszi meg.

1) *Avasujvárosi missziói kör.*

I. *Általában.* Hitfeleink az egyes szórványokból az Avasfelsőfaluban mint központon tartott havi istentiszteleteken, mindenkor vasárnap vagy ünnepnapokon szép számmal vesznek részt. Más helyen nem tartható istentisztelet, mert ahol többen laknak is hitfeleink, nem faluban, de szétszórtan tanyákon laknak. Egyházunkhoz ragaszkodnak. Az állami iskolába járó ref. iskolakötelesek istentiszteleteinken lehetőleg részt vesznek.

II. *Szervezet.* A misszió szervezete az 1. sz. melléklet szerint: Avasfelsőfalu fiókegyház. A hivek a népszámlálási adatokhoz fogyóban vannak a folytonos ki- és beköltözés miatt s a legszegényebb néposztályból valók. Missziói lelkész *Széll György* avasujvárosi lelkész. Avasfelsőfaluban az állami iskolában heti 2 órán 16 református iskolás gyermeknek *Kovács Ambruzs* állami tanító tanítja a vallást. Az istentiszteleteken az éneklést az Avasujvárosból kivitt egyháztag teljesíti.

III. *Hitélet.* Általában véve a missziói munka folytán az összetartozás érzete erősödik hitfeleink között. Az éneklés sokat javult. A vallás benső átalakító ereje, az erkölcsi javulás is érezhető a mindennapi életben, de több kíváncs. Öröndetes, hogy földhözragadt szegénységök mellett az imaházi alapra ez évben már tetemes áldozatot hoztak önkéntes adományokban. Lelkész tevékenysége az 5. sz. melléklet szerint: predikált 12-szer Avasfelsőfaluban az állami iskolában; keresztelt 3, esketett 1, temetett 3, urvacsorát osztott 3 ízben. Felügyeletet gyakorolt, iskolai vizsgán volt 1-szer. (Vallástanítás fent II. alatt.)

IV. *A misszió vagyoni helyzete.* Csak Avasfelsőfalunak van vagyona, t. i. imaházi alap, ami ez évben 716 K 26 fillérrel növekedett. Összeg: 7707 K 29 fillér.

V. *A háztartás és adózási viszonyok.* Tulajdonképpen háztartása Avasfelsőfalunak nincs, mert kiadása pusztán a közalap. Adózik az anyaegyháznak párbérrel, 2—1 koronával.

VI. *Világi hatóságokkal érintkezés.* Nincs jelentés.

VII. *Missziói segély* 300 K. 13 utra felhasznált összesen 300 koronát. Utazási napló eredetben csatolva s láttamozva.

A 6. sz. melléklet 1. pontja alatt missziói lelkész az I. alatt irtakra hivatkozik; egyéb pontjai alatt nincs jelentés.

2) Erdődi missziói kör.

I. *Általában.* A hívek nagy buzgósággal járnak istentiszteletre. Különösen az intelligens osztály az, mely minden alkalommal urvacsorával is él. Az istentiszteletet más felekezetűek is nagy számmal látogatják a főünnepeken s ilyenkor az imaház szűk a közönség befogadására.

II. *Szervezet.* Nincs jelentés. Missziói lelkész: *Makai* Elek szatmárhegyi lelkész.

III. *Hitélet.* A szórványokban végzett temetések alkalmával megjelenését missziói lelkész csak az *oláh* bírókkal tudná igazoltatni, de ezt lealacsonyítónak tartja s lelkiismerete tesz bizonyosságot. Ezeket az alkalmakat felhasználja arra is, hogy temetések után egy-két hívét maga körül összegyűjti s felekezetünkhöz való hűségre buzdítja s őket egy-egy újtestamentommal megajándékozza.

IV. *A misszió vagyona.* Nincs jelentés.

V. *A háztartás és adózási viszonyok.* Nincs jelentés.

VI. *Világi hatóságokkal érintkezés.* Nincs jelentés.

VII. *Missziói segély.* Nincs külön jelentés. De a 8. sz. melléklet szerint 200 K. Tett Erdődre 17 utat, melynek összes költsége 320 K. Tehát 120 K tulkiadás a missziói lelkészéből. Utazási napló eredetben csatolva s láttamozva.

VIII. *Javaslat és kérelem s ezek indokolása.* A misszióban a valóságos könyveket, iratokat nagyon szívesen olvassák a hívek; kíváncsiak volna még több anyagi áldozat árán is nagyobb számban azokat rendelkezésükre bocsátani. Az erdődi egyház fejlődni akar, történeti multját ismeri, tagjai hivatásuk magaslatán állanak, templomépítésről komolyan gondolkodnak, áldozatkészek. Az egyház tehát egy új korszak küszöbén áll, mely lelkes vezetés mellett felvirágzását hozza magával. Ez azonban csak úgy remélhető, ha a kellő felügyelet és vezetés nem

lankad. Szükséges, hogy a missziói segély emeltessék. Minden évben tulkiadásai vannak a missziói lelkésznek. Kéri tehát, hogy segélye legalább 300 K-ra emeltessék.

6. sz. *melléklet*. 1. Közös óhajuk az erdődiéknél az anyaegyházzá alakulás. Egyházuk iránt meleg érdeklődéssel viseltetnek.

2. Házasságra lépni akarók tanítására nem volt szükség.

3. Egyházi szertartások mellőzése, gyermekek vallásos nevelésének elhanyagolása, konfirmációról elmaradás nem fordult elő.

4. Egyházi hirdetést és esketést a felek igénybe veszik.

5. Vegyes házasság 1 volt. Egy ref. férfi egy r. kath. nővel kelt egybe.

6. Vegyes házasságnál a gyermekek nem szerint követik szüleik vallását.

7. Kitérés nem fordult elő.

8. Áttérés nem történt.

9. Viszálykodó házastársak nincsenek.

10. Elválás nem történt.

11. Vadházasok nincsenek.

3) Felsőbányai missziói kör.

I. *Általában*. Missziói lelkész Kapnikbánya fiókegyházban 7 ízben jelent meg; 6 alkalommal predikált, 4-szer urvacsorát is osztott; 3 gyermeket tanított 6-szor (?). Egyszer egy gyermek keresztelese végett jelent meg. Bajfaluban is tett látogatást Kapnikbányára menet közben.

II. *Szervezet*. Az 1. sz. mellékletre vonatkozólag külön jelentése nincs. Hiveinek száma Kapnikbányán a különböző alkalmazottak áthelyezése miatt hullámnak van kitéve. Az 1913. évben ily okból 6-tal apadt a hivek száma, 2-vel pedig szaporodott. Missziói lelkész Nagy Lajos felsőbányai lelkész.

III. *Hitélet*. Hiveink buzgósággal járnak istentiszteletre, kivált nagy ünnepeken. Karácsonkor pl. 39-en voltak, köztük más vallásúak is; urvacsorázott 22. A bajfalusiak és Giródtótfaluban lakók az anyaegyházba járnak istentiszteletre, valamint a többi szórványbeliek is.

IV. *A misszió vagyoni helyzete*. A kapnikbányai fiókegyháznak 1913. évben 289 K-val szaporodott a vagyona, melyhez járultak: Kapnikbánya község 200 K, felsőbányai ref. egyház és Nagy Lajos lelkész 10—10 K, Komoróczy Péter 8 K, Kovássy Árpád 8 K, Székely Kálmán, Szabó Albert, Topercer Elek 4—4 K, Nagy Károly 2 K. A községi segély megnyerésénél Komoróczy Péter községi jegyző ügybuzgó-

ságát ki kell emelni, ki *Kovássy* Árpád gyógyszerész-gondnokkal eltető lelke a fiókegyháznak. Tőkepénz takarékpénztárban gyümölcsözik.

V. *A háztartás és adózási viszonyok.* A hivek önként vállaltak el tetszés szerinti adózást imaházi alapra.

VI. *Világi hatóságokkal érintkezés.* Lelkész a községi jegyzővel gyakran találkozik s a fiókegyház javára közösen munkálkodnak.

VII. *Missziói segély* 200 K évi rendkívüli segély az egyházkerületi közgyűlés 1910. 77. sz. határozata értelmében. 7 útra felhasznált 212 koronát.

Utinaplója eredetben becsatolva s egy út hijján láttamozva.

VIII. *Javaslat és kérelem s ezek indokolása.* A kapnikbányai állami iskolában, mint a multban volt, ezután is 1 ref. vallásu tanító alkalmazandó, ki az iskolában a vallást tanítsa s most, mikor egy tanító változik, kéri missziói lelkész esperest, hogy a főispán útján egy ref. vallású tanító kineveztetését eszközöltesse a tanfelügyelő, illetve a kormány által. A rendkívüli missziói segély állandósítását kéri missziói lelkész és egyszersmind annak felemelését 300 K-ra, mert *ezt a szépen fejlődő kapnikbányai egyház megérdemli* s mert óhajtagdó és kíváncs, hogy lelkész minél többször jelenjék meg ott istentisztelet tartása s a hivekkel érintkezés végett. A messze levő, nehezen megközelíthető Kapnikbánya ily értelemben gyakori látogatására a 200 K nem elegendő.

6. sz. *melléklet.* A lelkész tevékenysége a lelki gondozás terén.

1. A vallásunkhoz ragaszkodásra serkentő látogatások alkalmával általában kifejezik hitfeleink a missziói gondozás feletti örömet. Anyagilag elég jól vannak, mint hivatalnokok, kereskedők s kincstári alkalmazottak.

2. Nincs jelentés.

3. A gyermekek vallásos nevelése csak egy ref. vagy ág. h. ev. tanító kinevezése folytán történhetik, mert 3—4 gyermek tanítása végett missziói lelkész nem járhat külön a 23 km-re levő s nehezen megközelíthető Kapnikbányára.

4. Nem volt házasság.

5. Nem volt vegyes házasság.

6. 7. 8. Nincs jelentés.

9. Nem volt viszálykodó házaspár.

10. 11. Nincs jelentés.

4) **Nagybányai missziói kör.**

I. *Általában.* Lelkész missziói munkássága a megelőző években

kialakult keret határai között mozog. Az erdőszádai leányegyházban gyakorlatban lévő 4-urvacsoraosztás a misziói kör fennállása óta így van. Az 1910-ben alakult alsófernezelyi fiókegyházban évenként 4 vásárnap prédikál lelkész, a maga jószántából, minden, a hivek részéről való ellenszolgáltatás nélkül.

II. *Szervezet.* Erdőszádán gr. Degenfeld Sándor kegyadománya egy ezüst urasztali kehely. A hivek száma az 1910. évi országos népszámlás adatain épül. Missziói lelkész *Soltész Elemér* nagybányai lelkész; erdőszádai tanító *Tréger Béla*. Az erdőszádai tanítónak a leányegyház 310 K-t havi előleges részletekben, 20 K fejében pedig tüzfát ad.

III. *Hitélet.* Az alsó- és felsőfernezelyi reformátusok az anyaegyház templomában szoktak urvacsorát venni. Az alsófernezelyi állami iskolában 5 ref. és 1 ev. növendék részesült vallásos oktatásban heti 2 órán. Erdőszádán a 9 ref. növendék mellett tanult iskolánkban 1 rk. 37 gk. 2 izr. = 40 más vallású. Lelkész az egyháztagokkal istentisztelet végeztével szokott beszélgetni; ily alkalommal látja el őket a szükséges felvilágosítással, tanácssal, vigasztalással. Az alsófernezelyi vallástanítónak év elején ad utasítást, tankönyvet s a gyermekekkel istentisztelet alkalmával érintkezik.

IV. *A misszió vagyoni helyzete.* A vagyonleltár és rovatos kimutatás Erdőszádára nézve: egyik példány az esperesi hivatalnál, másik az anyaegyház levéltárában van. Alsófernezelynek az itt kitüntetett 1500 K 24 f imaházra gyűjtött s takaréki betétként kezelt pénzén kívül semminemű vagyona sem adóssága nincs. Erdőszáda tőkepénzéből gr. Degenfeld-alap 3190·65 K; Gergely-alap 197·01 K; Iskola-alap: 873 K 36 f (ebből levonandó 21·04 K tulkiadás); összesen 4239 K 98 f. Alsófernezely tőkepénze az 1913. évben 303 K 21 fillérrel növekedett. Erdőszáda tőkepénze az 1913. évben 127 K 23 fillérrel növekedett.

V. *A háztartás és adózási viszonyok.* Erdőszádán az önkéntes adózás kevesebb egyházi adót eredményez, mint amennyi a törvényben előírt kulcs szerint kivethető volna. Alsófernezelyen ellenben az önkéntes egyházi adó több, mint a hivek állami adója; vagyis itt az önkéntes adózás sokkal magasabb kulcsot jelent, mint amit a törvény előír.

VI. *Világi hatóságokkal érintkezés* kifogástalan. Alsófernezelyen a kincstári kohóhivatal ág. h. ev. vallású főnöke a fiókegyház főgondnoka.

VII. *Missziói segély* 300 K. Tett lelkész 11 utat 290 K költséggel, melyből 10 K saját önkéntes egyházi adója Erdőszádán. Eredeti uti-naplója egyhm. bizottsági előadó felhívására sem küldetett be.

6. sz. *melléklet*. A lelkész tevékenysége a lelki gondozás terén.

1. Az egyháztagek általában hűségesen ragaszkodnak egyházukhoz; azért — kevés kivétellel — áldozni is készek; lelkész látogatásait mindenkor örömmel és hálással fogadják.

2. Az 5. pont alatt említetteket a központon részesítette lelkész tanításban.

3. 4. Nincs jelentés.

5. Vegyes házasságot kötöttek 1. Balázs János (ref.) Szász Máriával (gk.); 2. Csatári Imre (ref.) Rácz Máriával (g. kath.).

6. A fenti első pár egyességet kötött javunkra, a második pár nem kötött egyességet.

7—11. Nincs jelentés.

5) Szamoskrassói missziói kör.

I. *Általában*. Lelkész az 1913. évben is fölkereste csekély számú szétszórtan élő hitfeleinket, amikor az esetleg végzett lelkészi szolgálat mellett buzdította őket egyházukhoz és magyarságukhoz való ragaszkodásra. Látogatását mindenkor szívesen fogadták, köszönték, a legtöbbben eleget tettek azon kérelemnek, hogy t. i. különösen ünnepeken az anyaegyház templomában megjelenjenek, de tudomása van róla, hogy akiknek viszonyaik megengedték, egyes alkalmakkor más gyülekezetet is látogattak s ott urvacsorát is vettek.

II. *Szervezet*. A misszió kör szervezetére nézve megjegyzi lelkész, hogy pl. Szamosborhid Apánál; Alsóhomoród és Ivácskó Hiripnél; Szamosveresmart pedig Szinérváraljánál is fel van véve, mint szórvány, ami azonban legkevésbé sem indokolja a missziói kör esetleges megszüntetését. Hiveink számát illetve megjegyzi, hogy a népmozgalmi adatok az 1900. évi népszámlálás alapján vannak bejegyezve, miután az 1910. évi adatokat keresés útján sem tudta megkapni. A missziói kör területén levő szórványokban oly csekély számban laknak hitfeleink, hogy ott egyházszervezetet létesíteni, tisztviselőket alkalmazni lehetetlen és felesleges! Legtöbbben Szamosborhidon vannak (16), kiket meg az apai lelkész úr is úgy tüntet fel, mint az ő szórványába tartozókat, s azok Apában egyházi adót is fizetnek. Missziói lelkész *Oláh Sándor* szamoskrassói lelkész.

III. *Hitélet*.

IV. *A misszió vagyoni helyzete*.

V. *A háztartás és adózási viszonyok*.

VI. *A világi hatóságokkal érintkezés* szívélyes és előzékeny.

VII. *Missziói segély* 200 K. Tett lelkész hat utat 195 K 50 f költ-

séggel. Eredeti utinaplót egyhm. missziói biz. előadó felhívására sem küldött.

VIII. *Javaslat és kérelem s ezek indokolása.* Az 1913. 495. egyh. ker. határozat kapcsán szóba került a szamoskrassói missziói kör beszüntetése. Erre nézve tiszteletteljes megjegyzése és előterjesztése missziói lelkésznek ez: Ha *csak az* a missziói munka, hogy nagyobb számú (20—40) hivek előtt rendes istentisztelet (ima, predikáció, éneklés) tartassék: akkor a szamoskrassói missziói kör beszüntethető. Mert egy-egy ponton oly csekély számmal élnek hitfeleink, hogy azokkal s azok előtt azt megtenni nem lehet. Legtöbben vannak Szamosborhidon (számuk 14—17 között váltakozik), ezek meg rendesen járnak az anya-egyház, vagy az apai gyülekezet templomába. De ha *az is* missziói munka, hogy nagy területen idegen nemzetiségűek és más vallásuak közé ékelt csekély számú, legtöbbször függő helyzetben lévő hiveinket évenként legalább egyszer meglátogassuk, kívánságaik, szükségük, családi, társadalmi, hitéleti viszonyaik iránt érdeklődjünk stb: akkor a szamoskrassói missziói kör be nem szüntethető, a missziói segély el nem vonható, mert azért a lelkész megdolgozik; sőt hivatása buzgó teljesítése közben nehezebb s nem egyszer kellemetlenebb munkát végez, mint az a lelkész, aki a misszió területén népesebb számú gyülekezet előtt rendes istentiszteletet is végezhet. Kéri azért missziói lelkész, hogy az eddigi állapot épen hiveink és a közegyház érdekében változatlanul tartassék fenn.

6. sz. *melléklet.* A lelkész tevékenysége a lelki gondozás terén.

1. A hitfelek a lelkész látogatásait szívesen fogadják s idegen nemzetiségűek és vallásuak között élvén is, megtartják hitüket, vallásukat, magyarságukat.

2—5. pontok alatt nincs jelentés.

6. Vegyes vallásu házasság kötött Szinfaluban: ref. vallásu férfi kelt egybe róm. kath. nővel. Megegyezés történt javunkra.

7—11. számok alatt nincs jelentés.

Az egyházmegyei missziói bizottság *határozati javaslata.*

„Egyházmegyéink közgyűlése, a missziói bizottság jelentése alapján, midőn jóváhagyólag tudomást vesz a kebelbeli összes missziói körökben, a missziói lelkészek által, a múlt évben kötelességszerűleg, de egyszersmind buzgó lelkiismeretességgel teljesített missziói munkálkodásról; s midőn a missziói bizottság jelentését, az egyes missziói körök jelentéseivel együtt a főt. és mélt. egyházkerületi közgyűlésre felterjeszteni rendeli: egyszersmind az egyhm. missziói bizottsági je-

lentés alapján s az 1913. 495. sz. egyházkerületi közgyűlési felhívásnak megfelelőleg a következő határozatokat hozza, illetve véleményes javaslatot terjeszti az egyházkerületi közgyűlés elé:

1. A missiói lelkészek az utazási naplókat, bárminő alkalomra történjék az utazás, okvetlen láttamoztassák és missiói jelentésükhöz csatolva terjesszék be az egyhm. missiói bizottsághoz, mert csak ily módon igazolható hitelesen az utazás.

2. A szamoskrassói missiói kör beszüntetését véleményezi a következő okoknál fogva:

a) Mert a szamoskrassói körben nincs egy természetes központ, ahova bizonyos meghatározott — a környékben lakó hitfelek által is tudott — időszakokban, pl. a nagy ünnepek 2-ik napján, istentisztelettartás, urvacsoraosztás céljából megjelenhetnék a missiói lelkész s összegyűlhetnének a környékben szétszórtnan élő hívek. Ennek következtében ott igazi összegyűjtő és összetartó missiói munka nem is gyakorolható. Mert ha szinte bizonytalan időben beutazza is a lelkész a kör községeit: a hiveket, akik legtöbb helyen tanyákon laknak, nem keresheti s találhatja fel s így velők nem érintkezhetik s nekik istentiszteletet nem tartat.

b) Mert a fentiek folytán e kör szétszórtnan élő hivei csak a körülöttök levő anyaegyházak templomaiban kereshetik vallásos szükségletük kielégítését s keresztelések, esketések, temetések alkalmával is a közelben levő lelkészek szolgálatát veszik igénybe. Annyival is inkább pedig, mert egyik-másik szórvány egyik-másik anyaegyházhoz van csatolva, vagy más missiói körhöz már be van osztva. Így pl. Alsóhomoród (13 ref. lélek), Felsőhomoród (1 r. l.), Ivácskó (10 r. l.) Hirip anyaegyházhoz; Szamosborhid (16 r. l.) Apához; Szamosveresmart (1 r. l.), Mogyorós (11 r. l.) Szinérváraljához; Szamoslippó (13 r. l.), Színfalu (7 r. l.) Szamoskrassóhoz. Ezenkívül a fenti szórványok közül, Alsó- és Felsőhomoród, Ivácskó az erdődi missziói körbe is be vannak osztva s annak lelkésze által gondozhatók. Ez utóbbi három szórvány 24 ref. lelkeinek — kik eszerint missiószerűleg gondozva vannak — leszámításával marad a többi 5 szórványban 48 ref. lélek; de ebből Szamoslippón, Krassótól 4 és fél km-éterre, tehát a lelkész közelségében, 13 lélek lakik. S így ennek híján 35 lélek maradna gondozatlanul. Azonban ebből is 16 lélek Borhidon az apai anyaegyház lelkésze közelségében és gondjai alatt lévén, marad 19 lélek. Ezek is Szamoskrassó és Szinérváraljához tartozván, megtalálhatják ott vallásos szükségleteik kielégítését, amely alkalmakkor bizo-

nyosan az eddiginél nem kevesebb és kisebb részben részesülnek az illető lelkészek hiterősítő gondozásában. Különben maga a missiói lelkész is azt adja elő jelentésében, hogy missióbeli hívei részint az anyaegyház (Szamoskrassó), részint más egyházak templomaiba járnak s ott urvacsoráznak is.

Mindezeknél fogva a missió beszüntetése folytán nem látván veszélyben az ott lakó kevés számú híveinknek vallásos érdekeit; a jelenlegi missiói munkát pedig a fent kifejtetteknél fogva lehetetlennek és sikertelennek tartván: a szamoskrassói missiói kört beszüntetendőnek véleményezi egyházmegyénk közgyűlése.

Közgyűlésünk a missiói bizottság jelentését a szamoskrassói kör beszüntetésére vonatkozó javaslat mellőzésével tudomásul veszi s fölterjeszti az egyházkerületi közgyűlésre.

41. Olvastatott a következő *jegyzőkönyv*, mely felvétellett Nagybanán, 1914. évi április hó 16-án tartott számvizsgálóbizottsági ülésben.

I. Az egyházmegyei közpénztár 1913. évi számadása vizsgálatánál számvizsgáló bizottság nem látja törvényszerűnek, hogy pénztárnok a Kálvineumra tőkésített pénz 5 K 08 f tak. pénztári kamatát naplójában átmenetileg nem tünteti ki. A tőkevagyon kimutatásánál a hátralékok közül kihagyja a közpénztárból már kiutalványozott, de megtérülendő következő összegeket: 1) Tananyag beosztásért 110 K; 2) Rozsály egyházközség tartozása [1913. 138. sz. bírósági ítélet] 14 K; 3) Barazsu Péter szatmárudivarii lakos tartozása [1913. 140. sz. bír. ítélet] 29 K, összesen = 153 koronát, melynek hozzászámítása folytán a hátralékok összege 412 K 90 f lesz s az évvégi tőkevagyon: 14749 K 59 fillérre emelkedik s ehhez képest az évi vagyonszaporulat a kimutatott 345 K 25 fillérrel szemben 499 K 25 f leend. Mivel azonban közpénztárnok, az egyházmegye 1908. 100. sz. határozatával a Bethlen Gábor-kör részére meghatározott 25 K évi segélyt 1913. évről el nem küldötte, úgy ez, mint adósság, a közpénztár vagyonát terheli.

Zavarólag hat nagyon, hogy pénztárnok az alapokat elkülönítve nem tünteti ki. Ugyanis egyházmegyénknek 3 alapja kezeltetik közpénztárnok által. 1) „Ujfalussy Miklós-alap,” mely 1882. 92. sz. egyházmegyei határozat alapján, az alapító levél értelmében 2000 K-ig tőkésítendő s akkor a kamat felerészben tőkésítésre, felerészben a közpénztár céljaira használható. Alap állaga: 1356 K 14 f. 2) „Államsegély alap,” mely célra az egyházmegye 1906. 75. sz. határozatából folyólag a felszabadult, összesen 2254 K államsegélyből 254 K minden évben tőkésítendő. Alap 1913. év végén: 2948 K 94 f. 3) „Kálvineum-

alap," mely célra 1911. 26. sz. e. m. határozat értelmében 50 K tőkésítendő s 1000 K-ra növekedés esetén a Kálvineumba beszolgáltatandó, az addig fizetendő évi 50 K segély megváltásául. Az alap 1913. decz. 31-én: 107 K 53 f. E három alap 1913. év decz. 31-én összesen 4412 K 61 f-t tesz. Ezen alapok tehát csak kezelés végett és nem felhasználás céljából adattak közpénztárnok gondozása alá és így a rendes közpénztári tőkéthől elkülönítve kellene kimutatni mindenkor az alapok állását. Nos hát, ez a tőke a rendes közpénztári tőkével együtt mutattatik ki pénztárnok által s ezek együttes összegéből vonja ki pénztárnok az előző évvégi vagyoni állapotot, tünteti ki a szaporulatot; ami, nagyon természetesen, téves színben állítja elébünk a közpénztári tőke évvégi állapotát. Ha most már az alapokat külön vesszük a rendes közpénztári vagyontól, a következő eredmény tűnik ki:

a) Az alapok 1912. évi decz. 31-iki állapota:	3905 K 31 f.
" " 1913. " " " "	4412 K 61 f.
Különbség, mint szaporulat:	507 K 30 f.
b) Közpénztári tőke 1912. évi decz. 31-iki állása:	10345 K 92 f.
" " 1913. " " " "	10336 K 98 f.
Különbség, mint tökefogyás:	8 K 94 f.

A mennyiben pedig mint fentebb mondatott a közpénztárt mint adósság, még 25 K terheli: az évi fogyás 33 K 94 fillért tesz.

Számadása végén kimutatja közpénztárnok a tanítói gyámegylet vagyoni állapotát, mely 1913. évi decz. 31-én 4 db takarékbetéti könyvön 4025 K 95 f összeget tesz.

Egyébként a számadás számadatilag helyesnek, minden tétele nyugtákkal s ellennyugtákkal igazoltnak találtatott.

Mindezekből folyólag bátrak vagyunk a következő határozati javaslatot terjeszteni az egyházmegyei közgyűlés elé:

„Egyházmegyei közgyűlés felhívja közpénztárnokot, hogy a kálvineumi alap kamatát is átmenetileg pénztári naplójában mindenkor vezesse keresztül; úgy a közpénztár, mint az alapok vagyont minden év végén számadásában külön tüntesse ki. A számadásból kimaradt, de közpénztárból már kiutalt „Tananyag-beosztás“ czímen 110 koronát, Rozsály egyházközség által megtérítendő 14 koronát és Barazsu Péter szatmárudvari lakos által befizetendő 29 koronát, összesen 153 K összeget a kimutatott 259 K 90 fillér hátralékkal együtt 412 K 90 f „Hátralék-összeg“-ben határozza meg; ehhez képest a rendes köz-

pénztári tőke 1913. év decz. 31-iki állását 10336 K 98 fillérben; az alapok állását 4412 K 61 fillérben és a tanítói gyámegylet vagyoni helyzetét 4 db takarékbetéti könyvön 4025 K 95 f-ben állapítja meg; egyszersmind tudomásul veszi, hogy a közpénztár rendes tőkéjét 25 K adósság terheli és hogy a tőkevagyonnál 8 K 94 f évi fogyás mutatkozik. Közpénztárnokot pedig ezen észrevételek mellett a szokott fentartással az 1913. évi számadás terhe alól felmenti.

II. Közpénztárnok jelentése szerint Baka László uszkai lakost terhelő 18 K vagyontalanság miatt behajthatatlan.

Számvizsgáló bizottság ennek folytán annak törlését hozza javaslatba egyházmegyei közgyűlésnek.

III. Közpénztárnok bemutatja az egyházmegye 1914. évi költség-előirányzatát, mely szerint, annak reális voltára fektetvén a súlyt, 8612 K 12 f bevétellel szemben 8812 K 41 f kiadást és így 200 K 29 f hiányt állapít meg. Megjegyezni kívánja, hogy a múlt évi számadási adatok alapján eszközölte az előirányzatot s a nagymérvű hiányt indokolja a tőke utáni kamat kevesbedés (90 K 43 f), a Bethlen G.-kör 2 évi segélye (50 K), Baka L. bevehetetlen tartozása (18 K) s az előző évi hiány (8 K 94 f) összegével; másrészt a fuvar- s napi-dijak emelkedésével.

Számvizsgáló bizottság, az előirányzatot reálisnak találva, sajnálattal veszi tudomásul a kiadások szaporodása folytán előállott költségvetési hiányt s ennek elosztatása céljából javasolja egyházmegyei közgyűlésnek, hogy az államsegély alapra tőkésíteni rendelt 254 K-ból 200 K-t ez évre szabadítson fel, vagy pedig belátása szerint egyéb intézkedést foganatosítson.

IV. Egyházmegyei könyvtárnok számadásának vizsgálatánál megállapítja számvizsgáló bizottság, hogy az helyesen vezetett, minden tétele nyugtákkal igazolt s számadatilag helyes. Végeredménye: 149 K 45 f bevétel s 123 K 92 f kiadás mellett 25 K 53 f maradvány. Hátraléka 25 egyénnél 130 K, tehát több, mint a könyvtári tagok egy évi járuléka.

Számvizsgáló bizottság könyvtárnokot az 1913. évi számadás terhe alól a szokott fentartással felmenteni véleményezi, egyszersmind a Koppermann Gyula után szereplő 9 korona hátralék törlését javasolja s felhivandónak véli könyvtárnokot a hátralékosok s tartozásaiknak külön kimutatására s azok lehető behajtása céljából esperesi hivatalhoz való beküldésére.

Kelt mint elől. *Tóth Mór* b. e., *Oláh Sándor*, *Kócsi Péter*, *Sinka Lajos*, *Joó Kálmán* számvizsgáló b. tagok.

Közgyűlésünk a számvizsgáló bizottság jelentéseit tudomásul veszi, javaslatait, valamint azt az élőszóval előterjesztett indítványát, hogy a „Betűsoros tárgymutató“ elkészítéséért lelkészi jegyző részére megállapított munkadij, a munka nyomtatási költségeihez csatolva, vettessék ki az egyházakra: határozati erőre emeli.

42. Olvastatott a következő *számvevőszéki jelentés* a nagybányai református egyházmegye egyházközsegeinek 1913. évi számadásairól.

„A beérkezett és alantírott bizottság által megvizsgált számadásokról jelentésünket és javaslatainkat következőkben van szerencsénk előterjeszteni:

I. Mint teljesen rendben talált, okmányolt számadásokat: észrevétel nélkül javasoljuk elfogadásra és megerősítésre a következő egyházak gondnoki és tőkepénztári számadásait:

Apa, Apahegy, Aranyosmegyes, Ávasujváros, Ávasfelsőfalu, Egri, Felsőbánya, Józsefháza, Kakszentmárton, Kishodos, Lázári, Magosliget, Méhtelek, Mikola, Misztótfalu, Nagybánya, Nagyhodos, Nagykolcs, Ombod, Szatmárpálfalva, Patóháza, Pettyén, Szamoskrassó, Szárazberek, Szatmárgörbed, Szinérváralja, Vámfalu.

II. A következő egyházak számadásait alábbi észrevételekkel ajánljuk elfogadásra:

a) *Sárközujlak.* Lelkeszi és tanítói lakás hasznóértékét bevételkiadásban számolja el, úgy, amint a költségvetésben van.

b) *Sárköz.* Jövőre szintén számolja el a tanítói és lelkészi lakás hasznóértékét is számadásaiban. Tőkepénzei kezelése tekintetében pedig utasíttatik, hogy őszi gyűlésünkre külön tőkepénztári számadást készítsen, melyben a különböző tőkék és alapok elszámolása kapcsán világosan feltüntetendő a tőkék és alapok természete, rendeltetése, kezelési módja, jövedelmezősége, a kamatok hováfordítása stb., mi a mostani számadás keretében meg nem állapítható s nem ellenőrizhető.

c) *Sándorhomok.* Lelkeszi, tanítói lakás, a belhivatalnokok által hasznóélvezett más ingatlanok hasznóértéke, valamint a lelkészi és tanítói fizetéskiegészítési és korpótlék államsegélyek a gondnoki naplóból hiányoznak. E tételeket jövőre pontosan írtassa be úgy a gondnoki naplóba, mint annak alapján a számadási főkönyvbe úgy, amint a költségvetésben vannak. Egyházfentartási alapra az 1913. évben semmit sem fordított, dacára annak, hogy évvégi egyenlege felül volt az 1000 koronán. A folyó évben tiszta bevételi összegének 5%-át egyházmegyei határozat folytán tőkésítse e czímen a multa vonatkozólag is;

valamint azon 364 korona összeget is helyezze el gyümölcsözés végett, mely az 1913. évben tökevisszafizetés folytán bevételeztetett s mely összeg a gondnoki számadás egyenlegében számoltatott el. Határozottan utasítatik végül, hogy alapjait, tőkepénzeit külön kezelje s ha azokat helyben egyeseknél teljes biztosíték mellett el nem helyezhetné, tegye takarékpénztárba.

d) *Amacz.* Nem teljesítette az 1913. 48. VI. sz. egyházmegyei határozatot a főkönyv előirányzati rovatának kitöltésére s az adóbeszedési napló csatolására vonatkozólag. E hiányokat jövőre pótolja, mert ellenesetben számadása nem lesz elfogadható.

Költségvetése szerint az egyházfi fizetése 22 K, a harangozóé 65 K, de csak 10—10 K-t számol el e czimeken, ami vagy a költségvetés, vagy a számadás realitásának rovására esik. E tekintetben már a múlt évben is volt észrevétel számadására, amit nem méltatott figyelemre, valamint azt sem, hogy 1000 K körüli pénztármaradvánnyal ne zárja számadását. Naplóját július—november hónapokban 100—600 K tulkiadással zárta. Jövőre mutassa ki, hol veszi a tulkiadásokra a fedezetet. Tartozását pontos időben fizesse, mert az indokolatlan késedelmi kamatok és végrehajtási költségek jövőre nem fogadtatnak el. Balogh Károly gondnok nem térítette meg az egyháznak a múlt évben terhére irt 25·10 K váltóóvási költséget. Szigoruan felhivatik, hogy ez összeget 30 nap alatt fizesse ki s arról lelkész jelentést tegyen.

e) *Batiz.* Előirányzati végösszege a bevételnél több 182 K-val, a kiadásnál kevesebb 11 K 85 fillérrel költségvetése végösszegeinél. Jövőre ügyeljen ez összegek egyezésére. Az előirányzati rovatot a költségvetés szerint töltsse ki minden tételnél s úgy az egyes czimek, mint a bevétel és kiadás végén összegezze. Egyházfentartási alapra az 1913. évről helyezzen el 50 K-t, mint 1000 K rendes bevételének 5%-át, felelősség mellett. Naplója a havi zárlatoknál többnyire tulkiadást tüntet fel 16 K 65 f-től egész 864 K 60 f-ig terjedőleg. Jövőre mutassa ki: miből fedezi a tulkiadásokat. Adóbeszedési naplója végén jövőre nemcsak a befolyt, hanem a kivetett és hátralékban maradt összeget is tüntesse fel. A postaköltségeket ne együttesen, hanem a vonatkozó tételeknél külön-külön számolja el. Magtári alap számadásánál nemcsak a készpénzt, hanem a termény végösszegét is mutassa ki.

f) *Erdőd.* Naplóját keltezze hó és nap szerint, mire már a múlt évben is figyelmeztetve volt. Jövőre csatolja költségvetését és ellennyugtáit. Nyugtáit ne a napló, hanem a főkönyvi tételek szerint rendezze. A naplószámkokat minden tételnél írja be a főkönyvbe. Egyházi

adóhátraléka csaknem kétszerese egy évi adójának; intézkedjen be-szedése s a bevehetetlenek törlése iránt. Egyházfentartási alapra helyezzen el 25 K-t az 1913. évről s arról, valamint a templom- és harang-alapról jövőre külön számoljon.

g) *Hirip.* Főkönyvében az előirányzat végösszege a bevételnél 827 K 92 fillérrel, a kiadásnál 223 K-val kevesebb, mint költségvetésében. Jövőre vigyázzon ez összegek egyezésére.

h) *Kispalád.* Gondnoki számadását jövőre az általánosan használt számadási főkönyvben küldje be. Az előirányzat rovata nemcsak a bevételnél, hanem a kiadásnál is kitöltendő és pedig úgy az egyes czimek, mint a bevétel és kiadás végén összegezve. Nyugtái számozásánál, rendezésénél, a költségvetés nélküli s azt túlhaladó kiadásainál, kölcsönöknél az egyházmegye 1913. 48. VI. sz. határozatában foglalt utasítás szerint járjon el. Ellennyugtái alapján teljes lehetetlen bevételét megvizsgálni, mivel az azokra írt számok egészen önkényesek, a napló számaival sehol sem egyeznek és hiányosak. Nyugtái legnagyobbbrészt kétféle számmal vannak ellátva s nem a főkönyv, hanem a napló szerint rendezettek; egyrészők pedig olyan számmal van jegyezve, hogy a vonatkozó kiadás csak a keltezésről található fel. Ez alapon naplója megvizsgálható ugyan, de főkönyve nem. E tekintetben a múlt évben külön is nyert utasítást, de nem vette figyelembe. Ha ismét ily hibásan fog eljárni, számadása nem lesz elfogadható. Naplóját év végén ne csak a lelkész, hanem a gondnok is írja alá s mutassa ki abban is a pénztári maradványt. Túlkiadásainál tüntesse fel a fedezetet. Számadását ne zárja 1000 koronán felüli pénztári maradvánnyal, hanem a felesleget helyezze el betétül. Egyházfentartási alapra az 1913. évről helyezzen el 150 K-t, mint 3000 K rendes bevételének 5%-át, felelősség mellett; a bankból kivett 1239 K 62 f egyházfentartási alapot pedig, melyből 519 K 62 f-t elhasznált, külön kezelje s arról külön számoljon, visszatérítve ez alapnak az elköltött összeget. Kölcsönt felettes hatósága jóváhagyása nélkül önmagától sem vehet fel. A különféle alapok kezelői dicséretre méltóan vezetik számadásaikat.

i) *Szamoskóród.* Előirányzati és költségvetési végösszege között igen nagy a különbség. Jövőre ügyeljen, hogy azok teljesen egyezők legyenek. Egyházfentartási alapra az 1913. évről helyezzen el 50 K-t, mint 1000 K rendes bevételének 5%-át, felelősség mellett.

k) *Szatmárhegy.* Pótlólag küldje be jelentését arról, hogy a szövetkezet által megvett telek eladása milyen számú egyházkerületi ha-

tározattal lett jóváhagyva, miután azt a főkönyv jegyzés rovatában nem közölte. E jóváhagyástól tétetik függővé számadásának elfogadása. Az előirányzat összegezendő úgy az egyes czimek, mint a bevétel és kiadás végén. Jövőre a lakás, földek és tűzifa értékét s a korpótléket is vegye be számadásába. Pénztári feleslegét helyezze el betétként s ne zárja számadását 1000 koronán felüli maradvánnyal. Egyházfentartási alapra a múlt évről helyezzen el 100 K-t, mint 2000 K rendes bevételének 5%-át, felelősség mellett.

III. Helyesbítés, pótlás és ujraszerkesztés végett visszaküldendő számadások a következők:

a) *Kispeleske*. Ugy főkönyvét, mint magtári és egyházfentartási alap számadását a presbyteriummal vizsgáltassa meg és írassa alá. A főkönyvbe vezesse be a naplószámkokat. Csatolja a költségvetést és adóbeszedési naplót. Az előirányzatot úgy az egyes czimek, mint a bevétel és kiadás végén összegezze. Naplójában a tételeket ne havi, hanem évi folytatólagos számokkal lássa el s úgy vezesse a főkönyvbe és a nyugták hátlapjára. A hiányzó ellennyugtákát szerezze be és csatolja.

b) *Köszegremete*. Számadása nem fogadható el, mert a számadáson s mellékletein sehol a lelkész aláírása és pecsétje nem található. Költségvetése sincs; amellet a belhivatalnokok által használt vezett ingatlanok értékét sem iktatta be számadásába. Tőkepenztári számadásaiból az látszik, hogy 595 K 11 f esedékes kamatból 252 K hátralék adósoknál künn van s hogy több adós 2—3 évi kamattal is hátralékban van. Arról azonban, hogy a kötvények, váltók szabályszerűen vannak-e kiállítva, a kihelyezett tőkék, hátralékos kamatok kellően biztosítva vannak-e, nincs említés, e tekintetben nem ellenőrizhető. Egyházfentartási alapra sem tőkésített semmit sem az 1913. évben. Mindezen s előadó által bővebben ismertetett hiányok miatt számadása pótlás végett visszaadatik.

IV. Ezek után tisztelettel jelentjük, hogy *Adorján, Berend, Dobrácsapáti, Kiskolcs, Garbolcz, Nagypalád, Szatmárudivari és Tisztaberek* számadásait a rendelkezésünkre álló idő rövidsége miatt meg nem vizsgálhattuk s hogy az *uszkai* és *rozsályi* számadások ez ideig be nem adattak.

Ezen számadások megvizsgálására vonatkozó jelentésünket és javaslatainkat őszi egyházmegyei közgyűlésünkön kívánjuk előterjeszteni.

V. Végül jelentjük, hogy a *berendi* templomépítési alapról egy elszámolás küldetett be, mely számadatilag rendben lenne, de a tőkék

elhelyezéséhez kétség férhet s maga az elszámolás sem tekinthető rendszeres számadásnak, mert az a vagyonkezelésről, tőkék jövedelmezőségéről stb. egyáltalában nem nyújt tiszta képet.

Tudomással birunk arról is, hogy a berendi egyházközség tagjai s maga a felügyelő-lelkész is aggályosnak tartja a helyzetet. Az eddigi tőkevagyon kezelési rendszer nem is felel meg a törvényes követelményeknek.

Ennélfogva javasolja számvevőszék, hogy a berendi egyház tőkepénzei kezelésének megvizsgálása végett s templomépítési alapja lehető biztosítása tekintetében javaslatkészítés végett dr. Harcsár Géza egyházmegyei ügyész és Oláh Sándor számvevőszéki tag küldessenek ki a berendi egyházközségbe. E bizottság az ügygyel kapcsolatos mindennemű kérdésben szerezzen kellő tájékozódást s jelentését terjessze be az esperesi hivatalhoz.

Egyházmegyei közgyűlésünk a számvizsgáló bizottság I—VI. szám alatt foglalt jelentését tudomásul veszi; az egyházközségek számadásaira vonatkozó javaslatait elfogadja és határozati erőre emeli.

A berendi templomépítési alap és tőkepénzkezelés megvizsgálására dr. *Harcsár Géza* egyházmegyei ügyészt és *Oláh Sándor* számvizsgálóbizottsági tagot kiküldi; egyben felhatalmazza az egyházmegye elnökségét, hogy a bizottság javaslata alapján a szükséges intézkedéseket tegye meg.

43. A józsefházai ref. egyház presbyteriuma 1914. febr. hó 15-én tartott gyűlésében a megüresedett kántor-tanítói állásra, szabályszerűen meghirdetett pályázat alapján, 3 pályázó közül felkiáltással megválasztotta Darab Lajos balatonkenesei tanítót, ki is a választást elfogadta, de állását csak f. év május 1-én kívánná elfoglalni, mert előbb nem kap elbocsátó levelet. A presbyterium azonban nem hajlandó elfogadni az év vége felé s ragaszkodik a pályázat eme kikötéséhez, hogy az állás azonnal elfoglalandó. Az ügy a választás ideiglenes megerősítése céljából esperes ur elé terjesztetvén, ő nem erősítette meg Darab Lajost józsefházai tanítóul, mert a pályázati feltételnek, hogy az állás azonnal elfoglalandó, nem tett eleget s mert okmányai közül hiányzik a VI. t.-cz. 29. §-ában előírt esperesi elbocsátó levél.

Egyházmegyei közgyűlésünk esperes ur eljárását magáévá tévén, *Darab Lajos* balatonkenesei tanítót józsefházai kántor-tanítóul nem erősíti meg s utasítja a józsef-

háza egyház presbyteriumát, hogy az üresedésben levő kántor-tanítói állást töltsse be.

Erről Darab Lajos jegyzőkönyvi kivonat kapcsán értesítetik.

44. Balogh István kiskolcsi lelkész az esperesi hivatal útján beterjeszti megerősítés végett a „kiskolcsi ref. egyházi énekkar“ alapszabályait.

Egyházmegyei közgyűlésünk, bár örömmel értesül arról, hogy a kiskolcsi egyházban énekkar alakult, a beterjesztett alapszabályokat, részint mert nem tűnik ki, hogy az énekkar ügyei, vagyoni számadásai mimódon, minő gyűlés által intéztetnek, részint mert a tagoknak, mulasztás esetén, pénzbírsággal való sujtása egyedül a karvezető jogkörébe van utalva, ami nem engedhető meg s mert általában a szabályok oly nagy pongyolasággal vannak megállapítva, hogy ilyesmihez egyházmegyénk a maga tekintélyét nem adhatja, a hiányok pótlása s újabb átdolgozás végett beterjesztő lelkésznek megerősítés nélkül visszaadja.

45. Az uszkai egyház presbyteriumának kérelme az iránt, engedjék meg, hogy 3000 K kölcsönt az egyházkerület pénztárából felvehessen s ezen összeget az új lelkészi lak építési költségeinek fedezésére fordíthassa, mivel a régi lelkészi lakást és telket a jelenben uralkodó nyomasztó pénzviszonyok mellett, dacára a széleskörű meghirdetésnek, kellően értékesíteni nem tudja.

Hivatkozva az 1911. 98. sz. jogerős határozatra, tekintve a presbyterium által egyhangulag hozott határozatot és annak indokait, közgyűlésünk hozzájárul ahhoz, hogy az uszkai egyház 3000 K kölcsönt az egyházkerület pénztárából felvehessen, azt kizárólag a tervbe vett új lelkészi lakás költségeinek fedezésére fordíthassa.

Ezen határozat megerősítés végett az egyházkerületi közgyűléshez felterjesztetni határoztatik.

46. A magosligeti egyház presbyteriuma kérelmez az iránt, hogy engedjék meg részére 57% rendkívüli adó kivetése, mert a rendes egyházi adó nem elég arra, hogy a különböző kiadásokat fedezni s amellet adósságaikat is törleszteni tudják miért is az 57%-os pótdó kivetése okvetlen szükséges.

Közgyűlésünk a magosligeti presbytérium szabályszerű határozata alapján megengedi, hogy nevezett egyház a

folyó 1914. évre a kivetett rendes egyházi adó 57%-át rendkívüli adóul kivethesse.

47. Az avasfelsőfalui fiókegyház presbyteriuma 1914. febr. 1-én tartott üléséből azzal a kéréssel járul közgyűlésünk útján a főt. egyházkerületi közgyűléshez, hogy az 1913. 84. sz. e. ker. határozat részben való megváltoztatásával a fiókegyházat régi anyaegyházához, Vámfaluhoz csatolja vissza. Egyszersmind a vámfalui egyházzal mint anyaegyházzal kötött szerződése három példányát jóváhagyás végett beterjeszti.

Közgyűlésünk az avasfelsőfalui fiókegyház kérelmét s a fiókegyháznak az anyaegyházhoz való viszonyát szabályozó szerződést pártolólág terjeszti föl az egyházkerületi közgyűlésre.

48. A patóházai ref. presbyterium nevében *Bartók* Károly lelkész és *Tóth* Mór főgondnok jóváhagyás végett beterjesztik a patóházai egyház és a m. kir. kincstár között kötött adásvételi szerződést, amely szerint nevezett egyház eladja a tulajdonát képező, a patóházai 4. sz. tkvi betétben foglalt A. I. 6411. 6412. hrsz. és 65. hrszámú ingatlanokat egészen, valamint a patóházai 301. sz. betétben foglalt A. I. 66. hrszámú ingatlannak a vázrajzon 6611. hrszámmal jelölt 15 □-öl, a 67. hrszámú ingatlannak a vázrajzon 6711. hrszámmal jelölt 8 □-öl területü részletét, a rajta levő épületekkel és összes tartozékaival együtt, összesen 957 □ öl területtel 9500 K árért a m. kir. kincstárnak.

Közgyűlésünk az eladásra vonatkozó névszerinti szavazással hozott presb. gyűlési határozat azonnali beküldése mellett az adásvételi szerződést, miután az iratokból kitűnik, hogy az eladás az egyházra nézve előnyös, tekintettel az ügy sürgősségére, a szokásos becselő bizottság kiküldésének mellőzésével, jóváhagyja; egyszersmind utasítja a patóházai egyház presbyteriumát, hogy a befolyó vételárt, mint elidegeníthetetlen egyházfentartási alapot, takarékpénztárilag kezelje s mihelyt alkalom nyílik reá, ingatlan birtok vételére fordítsa. Végül az e. ker. jóváhagyás reményében hozzájárul ahhoz, hogy a m. kir. kincstár a vett ingatlanon az építkezést azonnal megkezdhesse.

E határozat megerősítés végett a főt. e. ker. közgyűlésre fölterjesztetik.

49. A patóházai reform. egyház képviselőjében *Bartók* Károly lelkész és *Tóth* Mór főgondnok egy az egyház új temetőjében emelendő lakóház építésére az engedély megadása s az építkezésre esetleg

felveendő kölcsön engedélyezése iránt kérelmeznek. Az építkezés egyházi közmunka igénybevételeivel állítólag 700—800 K-ba kerül s az épület esetleges haszonbérletje, ki a temetőre is felvigyáz, némi haszonbért fizet.

Egyházmegyei közgyűlésünk, miután itt kisebb építkezésről, csupán egy temetői őrház építéséről van szó s a haszonbéri jövedelem csak esetleges, az egész ügyet, mint jóváhagyás alá nem esőt, visszautalja az egyház autonóm hatáskörébe.

50. Az uszakai presbyterium 1914. ápr. 3-án tartott ülésében 27. sz. a. tárgyalta az egyházi földek bérelőinek azt a kérelmét, hogy az érvényben levő bérleti szerződéstől eltérőleg vagy kevesebb bérösszeget állapítson meg a presbyterium, vagy felébe adja a földeket; mert a múlt évi csapásos időjárás következtében nem képesek a kikötött bért tovább fizetni.

Presbyterium a kérelmet szabályszerű és egyhangu határozattal elutasította; mert épen a múlt évben — tekintettel a nehéz gazdasági viszonyokra — a második félévi bérösszeg 25%-át elengedte a bérlőknek és hajlandó őket, kárvallás esetén, méltányos elbánásban részesíteni a jövőben is.

Bérlők ápr. 4-én kelt felebbezésükben e határozat hatályon kívül helyezését és a ki nem bírható bérleti szerződés kötelezettsége alól való felmentéseket kérik.

Közgyűlésünk a felebbezés elutasításával jóváhagyja az uszakai presbyterium idézett határozatát, amelyből kitűnik, hogy a presbyterium már az elmúlt évben is méltányosan járt el bérlőkkel szemben s megokolt esetben megfelelő méltányosság gyakorlásától jövőre sem zárkózik el.

Miről a presbyterium és felebbezők képviselőjében Öry Zsigmond uszakai lakos kivonaton értesítetik.

51. Főjegyző jelenti, hogy a „számadási főkönyv“ és „költségvetési ív“ 1909-ben nyomtatott példányai elfogytak; javaslatára

közgyűlésünk fölkeri Joó Kálmán számvizsgáló bizottsági tagot a jelzett két nyomtatvány pontos egyeztetésére és arra, hogy a törvényben előírt kulcsot használó egyházak részére adókönyv-típust és gondnoki napló-ív típust készítsen; főjegyzőt megbizsa, hogy mindezen nyomtatványokat kellő számban nyomassa és tartsa raktáron; az egyházmegye egyházait pedig kötelezi, hogy itt említett, valamint

keresztelési jegy, nyugta, ellennyugta nyomtatvány szükségletüket az egyházmegye nyomtatványraktárából (nagybányai ref. lelkészi hivatal) szerezzék be.

52. Olvastatott a következő *jegyzőkönyv*, mely felvétellett Patóháza a 1914. 807. sz. egyházkerületi közgyűlési határozattal feleletre kiadott kölcsönügyek igazolása tárgyában tartott presbyteri gyűlésen.

Jelenvoltak alantírottak.

Szabó József esperesi megbízott, előadván megbízatását, felhívja presbyteriumot, hogy az egyházkerulettől kijelölt kérdőpontokra adja meg feleletét.

Presbyterium kijelenti, hogy miután a számadások, melyekből a pontos adatokat be tudnák adni, még jelenleg is az adócsökkentési bizottságnál vannak; tehát annak megemlítésével, hogy eddig is ez okból nem adott feleletet, ezuttal sem adhatja meg azt. Tisztelettel kéri tehát presbyterium a nt. egyházmegyei közgyűlést, hogy az őszi egyházmegyei közgyűlésig a válaszdás tekintetében halasztást adni méltóztassék s ha addig — mint remélik — a számadások visszaérkeznek, a kívánt részletes feleletet meg fogják adni.

Most is kijelenti azonban presbyterium, hogy azok a kölcsönök mind vagyonszerzésre lettek fordítva és jórészt már ki is vannak fizetve. Km. Szabó József esperesi kiküldött. Bartók Károly m. k. lelkész. Tóth Mór főgondnok. Nagy Mihály. Nagy György. Nagy Márton. Kánya József. Nagy Lajos.

A kérelem indokai figyelembe vétele mellett a kért halasztás ez évi őszi közgyűlésig megadatik s az egyház presbyteriuma felhívatik, hogy a közgyűlés határozatának tegyen eleget.

53. Esperes úr jelenti, hogy az 1913. évi egyházkerületi őszi gyűlés jkőnyvében foglalt függőben levő ügyek elintézésére az illető egyházakat felhívta, de az érdekeltek a felhívásnak eddig még eleget nem tettek.

Közgyűlésünk a maga részéről is nyomatékosan felhívja mindazokat az egyházakat, amelyeknek nyilvántartásban levő ügyeik vannak, hogy azok lebonyolításával a hozott határozatoknak minél előbb eleget tegyenek.

54. Több tárgy nem lévén, elnöklő esperes Nagybánya város polgármesterének a tanácsterem átengedéseért

köszönetet mond s a közgyűlést berekeszti.

Közigazgatási bírósági ülés.

55. A nagybányai egyházmegye bírósága, mint közigazgatási bíróság, Széll György tárgyalást vezető, Tóth Mór társelnök elnöklete alatt, Sátor Dávid, Szabó József, Nagy Elek, Papolczy Zoltán, Magoss Ferencz, Joó Kálmán, Sinka Lajos, Bay Lajos bírák, Bogdán Lajos jegyző részvétele mellett Kiss Sándor, mint a misztótfalui egyház képviselője és dr. Harcsár Géza ügyész jelenlétében Recsán Györgyné misztótfalui egyháztag egyházi adókivetés elleni felebbezése folytán folyamatba tett ügyében, alantírott helyen és napon, nyilvános tárgyalás után zárt ülésben következőleg határozott:

Végzés.

A felebbezés elutasításával Recsán Györgyné misztótfalui egyháztag terhére a misztótfalui presbytérium által kivetett egyházi adó helyben hagyatik.

Megokolás.

A presbytérium levén jogosított az adózási kulcs megállapítására, a misztótfalui egyházban, mint amely az egyetemes adóalapból segélyt nem élvez, már az 1904. évi egyh. törvényt megelőzőleg használatban volt osztályba sorozás útján való kivetése az egyházi adónak az E. T. III. t.-cz. 8. §-a által törvényesnek ismertetett el; s miután a presbytérium most is az egyháztagok vagyoni és társadalmi helyzetére tekintettel, a törvényes kulcs alkalmazásával járt el: a felebbezést elutasítani s a kivetett egyházi adót helybenhagyni kellett.

Eljárási költség nem merülván föl, arra nézve intézkedni nem kellett.

A kihirdetett határozat felebbező részére hiteles kiadmányban kiadatik.

Kelt Nagybányán, 1914. április hó 16. napján.

A nagybányai egyházmegyei közigazgatási bíróság.

Széll György egyházi elnök. *Tóth Mór* világi elnök. *Bogdán Lajos* jegyzőkönyvvezető.

56. A nagybányai egyházmegye bírósága, mint közigazgatási bíróság, Széll György tárgyalást vezető, Tóth Mór társelnök elnöklete alatt, Sátor Dávid, Szabó József, Nagy Elek, Papolczy Zoltán, Joó Kálmán, Sinka Lajos, Bay Lajos bírák, Bogdán Lajos jegyző részvétele mellett, Szoboszlay Sándor panaszos, Czelder Béla lelkész és dr. Harcsár Géza ügyész jelenlétében, Szoboszlay Sándor tisztabereki egyháztag egyházi adókivetés elleni felebbezése folytán folyamatba tett ügyében, álantírott helyen és napon, nyilvános tárgyalás után zárt ülésben következőleg határozott:

Végzés.

A felebbezés elutasításával a tisztabereki presbytérium adókivetése helybenhagyatik s felebbező terhére az 1911. évre egyh. adótartozása következőképen állapítatik meg:

1. Rendes adó czimén	
a) 10 ⁰ / ₀ -os vagyoni adóban	95·92 K
b) személyi adóban	20— „
2. rendkívüli adó czimén	
a) 100 ⁰ / ₀ -os rendkívüli adóban	115·92 „
b) 790 K rendkívüli adó aránylagos összegében .	154·58 „
	összesen 386·42 K
ehhez hozzáadva az 1910. évi hátralékot	13·45 „
	összes tartozás 399·87 K

levonva az 1911. évi adótartozásokra fizetett . . 201·25 K-t,
felebbező tartozása 1911. évi dec. 31-ig terjedő időre lesz 198·62 K; s kötelezi bíróság felebbezőt ennek az összegnek 15 nap alatti végrehajtás terhe melletti megfizetésére és elmarasztalja a vizsgálattal felmerült s megállapított 12 korona költségnek 15 nap alatti végrehajtás terhe melletti megfizetésében.

Megokolás.

Felebbező tartozása 1911. január 1-től dec. 31-ig terjedő időre a rendelkező részben foglalt számítás szerint valóban 386 K 42 f-t tesz. Ez az összeg terhére a 154 K 58 fillérrel együtt megállapítandó volt azért, mert bár a 790 K rendkívüli adó minden kulcs alkalmazása nélkül vettetett is ki: ebből az összegből minden egyháztagra aránylagosan egyházi adója aránya szerinti összeg számoltatván fel, 154 K 58 f felebbezőt feltétlenül terheli.

Az 1910. évi hátralék terhére áthozatott, fizetései tartozásából levonattak s így tartozását végeredményben 198 K 62 fillérben kellett megállapítani.

Késedelmi kamat felszámításának nincs helye, mert a felebbezés csak most dőlt el s a kivetés most lett jogerős.

A helyesen előirt összeg 15%-a nem volt leszámolható felebbező javára, mert 4 kisköru, szülei oltalom alatt álló gyermeke nincs.

A felmerült költségben felebbezőt el kellett marasztalni, mert felebbezése sikerre nem vezetett.

E határozat felek előtt kihirdettetett.

Kelt Nagybányán, 1914. április hó 16. napján.

A nagybányai egyházmegyei közigazgatási bíróság.

Szell György egyházi elnök. *Tóth Mór* világi elnök. *Bogdán Lajos* jegyzőkönyvvezető.

Fegyelmi bírósági ülés.

57. A nagybányai egyházmegye bírósága, mint fegyelmi bíróság, Széll György tárgyalást vezető, Tóth Mór társelnök elnöklete alatt, Sátor Dávid, Szabó József, Nagy Elek, Papolczy Zoltán, Magoss Ferencz, Joó Kálmán, Sinka Lajos, Bay Lajos bírák, Soltész Elemér jegyző részvétele mellett, dr. Harcsár Géza ügyész jelenlétében, Peleskey Dániel sárközi tanító ellen indított fegyelmi ügyben alantírott helyen és napon nyilvános tárgyalás után zárt ülésben következően

ítélt:

A nagybányai egyházmegye fegyelmi bírósága Peleskey Dániel sárközi református tanítót az egyházi V. t.-cz. 34. §. A) 1. pontjába ütköző fegyelmi vétségben vétkesnek mondja ki s a 35. §. b) pontja alapján *feddésre* ítéli.

Megokolás.

Egyházmegyei közgyűlésünk 1913. 82. sz. határozatában megállapította, hogy a Peleskey Dániel által vezetett sárközi iskola elégtelen eredményű.

Az a tanító, aki a tanítás terén elégséges eredményt sem tud felmutatni, hivatalos kötelességét megszegi. Peleskey Dániel tehát vétkes az egyházi V. t.-cz. 34. §. A) 1. pontjába ütköző fegyelmi vétségben s ezért őt büntetni kellett.

A büntetés kiszabásánál bíróság enyhítő körülményül tudta bepanaszolt előhaladott korát és tekintetbe vette azt a kötelező nyilatkozatát, hogy még ez év folyamán nyugdíjba megy.

Minthogy az eljárás során költség nem merült fel, e tekintetben határozathozatalra nem volt szükség.

Az ítélet, melyben ügyész megnyugodott, jelen nem levő panaszlottal hiteles kiadmányban közöltetik.

Kelt Nagybányán, 1914. április hó 16. napján.

A nagybányai egyházmegye fegyelmi bírósága.

Széll György egyházi elnök. Tóth Mór világi elnök. Soltész Elemér jegyzőkönyvvezető.

58. A nagybányai egyházmegye bírósága, mint fegyelmi bíróság, Széll György tárgyalást vezető, Tóth Mór társelnök elnöklete alatt, Sátor Dávid, Szabó József, Nagy Elek, Papolczy Zoltán, Magoss Ferencz, Joó Kálmán, Sinka Lajos, Bay Lajos bírák, Soltész Elemér jegyző részvétele mellett, dr. Harcsár Géza ügyész jelenlétében, Balogh István rozsályi tanító ellen indított fegyelmi ügyben alantírott helyen és napon nyilvános tárgyalás után zárt ülésben következően

ítélt:

A nagybányai egyházmegye fegyelmi bírósága Balogh István rozsályi tanítót az egyházi V. t.-cz. 34. §. A) 1. pontjába ütköző fegyelmi vétségben vétkesnek mondja ki s őt a 35. §. c) pontja alapján a Kálvineum javára, az egyházmegyei közpénztárba 15 nap alatt végrehajtás terhével beküldendő 50 K pénzbüntetés és 85 fillér postaköltség megfizetésében elmarasztalja.

Megokolás.

Egyházmegyei közgyűlésünk 1913. 82. sz. határozatában megállapította, hogy a rozsályi iskolában Balogh István tanítói munkája elégtelen eredményű.

Az a tanító, aki a tanítás terén elégséges eredményt sem tud felmutatni, megszegi a tisztével járó hivatalos kötelességet, tehát az egyházi V. t.-cz. 34. §. A) 1. pontjába ütköző fegyelmi vétséget követ el.

Bíróság a büntetés kiszabásánál súlyosbító körülménynek vette vádlott munkaképes ifjukurát s a növendékek csekély létszámát.

Az ítélet, melyben ügyész megnyugodott, távollevő panaszlottal hiteles kiadmányban közöltetik.

Kelt Nagyabányán, 1914. április hó 16. napján.

A nagyabányai egyházmegye fegyelmi bírósága.

Széll György egyházi elnök. *Tóth Mór* világi elnök. *Soltész Elemér* jegyzőkönyvvezető.

59. A nagyabányai egyházmegye bírósága, mint fegyelmi bíróság, Széll György tárgyalást vezető, Tóth Mór társelnök elnöklete alatt, Sátor Dávid, Szabó József, Papolczy Zoltán, Magoss Ferencz, Joó Kálmán, Sinka Lajos, Bay Lajos bírák, Soltész Elemér jegyző részvétele mellett, Nagy Elek panaszos, Giday Sándor panaszlott és dr. Harcsár Géza ügyész jelenlétében, Nagy Elek kispaládi lelkész panaszára Giday Sándor kispaládi tanító ellen indított fegyelmi ügyben

alantírott helyen és napon tartott nyilvános tárgyalás rendén következően határozott:

Végzés.

A nagybányai egyházmegye fegyelmi bírósága Giday Sándor kispaládi tanító ellen a további eljárást megszünteti, mert panaszlott a kispaládi egyház lelkésze iránt tanúsított tiszteletlen viselkedését beösmervén, panaszostól a bíróság nyílt ülésében bocsánatot kért és ígéretet tett, hogy viselkedése jövőre nem hagy fenn kívánni valót; panaszos lelkész pedig a bocsánatkérést elégtételül elfogadta és panaszát visszavonta.

Kelt Nagybányán, 1914. április hó 16. napján.

A nagybányai egyházmegye fegyelmi bírósága.

Széll György egyházi elnök. *Tóth Mór* világi elnök. *Soltész Elemér* jegyzőkönyvvezető.

60. A nagybányai egyházmegye bírósága, mint fegyelmi bíróság, Széll György tárgyalást vezető, Tóth Mór társelnök elnöklete alatt, Sátor Dávid, Szabó József, Papolczy Zoltán Magoss Ferencz, Joó Kálmán, Sinka Lajos, Bay Lajos bírák, Soltész Elemér jegyző részvétele mellett, Sipos Imre panaszos és dr. Harcsár Géza ügyész jelenlétében Sipos Imre magosligeti lelkész, iskolaszéki elnök panaszára Biró Lajos magosligeti tanító ellen indított fegyelmi ügyben alantírott helyen és napon nyilvános tárgyalás után zárt ülésben következően

ítélt:

A nagybányai egyházmegye fegyelmi bírósága Biró Lajos magosligeti tanítót az egyházi V. t.-cz. 34. § A) 1. pontjába ütköző fegyelmi vétségben vétkesnek mondja ki s ezért őt a 35. § c) pontja alapján a nagybányai egyházmegye pénztárába, az egyházmegyei könyvtár javára, 15 nap alatt végrehajtás terhével beküldendő 50 K pénzbüntetés megfizetésére ítéli.

Megokolás.

Biró Lajos tanító az iskolaszék engedélye nélkül, sőt az iskolaszéki elnök figyelmeztetése ellenére 7 napon át az iskolában nem tanított.

Ezzel a mulasztásával vádlott megszegte hivatalos kötelességét, elkövette a törvény idézett pontjába ütköző fegyelmi vétséget s ezért őt büntetni kellett.

A büntetés kiszabásánál súlyosbító körülmény gyanánt vette tekintetbe a bíróság azt, hogy vádlott nyíltan ellenszegült a maga fölöttes hatósága rendelkezésének és hogy vádlott már egy ízben fegyelmileg büntetve volt.

Az eljárás során költség nem merülvén fel, arról intézkedni nem kellett.

Ítélet, melyben ügyész és panaszos megnyugodtak, Bíró Lajos tanítóval hiteles kiadmányban közöltetik.

Kelt Nagybányán, 1914. április hó 16. napján.

A nagybányai egyházmegye fegyelmi bírósága.

Széll György egyházi elnök. *Tóth Mór* világi elnök. *Soltész Elemér* jegyzőkönyvvezető.

61. Időszaki tanácsba a folyó évre megválasztatnak az elnökség vezetése mellett

rendes tagokul: *Sátor Dávid*, *Szabó József*, *Tóth Mór*;

póttagokul: *Nagy Elek*, *Magoss Ferencz*, *Bay Lajos* tanácsbírák.

Függelék.

A 6, 15—22, 38, 40—42, 47, 50, 51, 57—61 számokat jegyzette
Soltész Elemér.

Az 1—5, 7—14, 23—27, 39, 43, 44, 48, 49, 53—56 számokat
Bogdán Lajos.

A 28—37, 45, 46, 52 számokat *Torday Imre.*

Hitelesítjük.

Szatmár, 1914. április 22.

Széll György
esperes.

Szabó József
Tóth Mór
egyhm. tanácsbírák.

Soltész Elemér
Bogdán Lajos
egyhm. jegyzők.

Betűsoros tárgymutató.

- Adorjáni presbyteriumnak bevehetetlen egyházi adó törlése tárgyában hozott határozata jóváhagyást nem igényel. 27.
- Antal Gábor dunamelléki püspök emléke. 5.
- Apahegyi leányegyház csatlakozása tárgyában keresse meg a színérviraljai presbyteriumot. 15.
- Avasfelsőfalui fiókegyház szerződése a vámfalui anyaegyházzal kerületi gyűlés elé terjesztetik. 47.
- Balogh István rozsályi tanító 50 K pénzbüntetésben marasztaltatik. 58.
- Balogh Zoltán kiskolcsi s. lelkész. 6.
- Batizi ingatlan eladás kerületi gyűlés elé terjesztetik. 20. — 427·90 K orgonaalap templomépítés költségeire felhasználható. 22. — presbyteriumnak bérelengedés tárgyában hozott határozata jóváhagyást nem igényel. 26. — tanító eredményesebb munkálkodásra felhívatik. 39.
- Berendi egyház templomépítési alapjának és tőkepénzkezelésének megvizsgálására dr. Harcsár Géza és Oláh Sándor kiküldetnek. 42.
- Betűsoros tárgymutató kinyomtatása (1903—1912. évi jegyzőkönyvekhez) tudomásul. 19.
- Biró Lajos magosligeti tanító 50 K pénzbüntetésben marasztaltatik. 60.
- Bogdán Lajosnak a betűsoros tárgymutató elkészítéséért 80 K munkadíj. 19.
- Csecskedi Károly ombodi tanító esküt tesz. 14.
- Darab Lajos józsefházai tanítóul nem erősítettik meg. 43.
- Egyházkerület 1913. 452. sz. határozata (v. ö. 1913. 119. sz. konv. hat.) tudomásul. 7. — 1913. 495. sz. felhívására szamoskrassói missziói kör fentartása javasoltatik. 8. — 1913. 504. sz. határozata tudomásul. 9. — 1913. 529. sz. határozata tudomásul. 10. — 1913. 546. sz. határozata tudomásul. 11. — 1913. 547. sz. határozata tudomásul. 12. — 1913. 548. sz. határozata tudomásul. 13.
- Egyházmegyei tisztikar és bizottságok névsora minden tavaszi gyűlés jegyzőkönyvében közzéteendő. 19.

Építettő egyházak 5000 K-t meghaladó építkezés befejezését esperesi hivatalnak jelentsék be. 6.
 Esperesi jelentés az időközi változásokról. 6.
 Fejes István tiszáninneri püspök emléke 5.
 Garbolczi iskolaszék iskolai naplót szerezze be. 39.
 Giday Sándor kispaládi tanító fegyelmi ügye bocsánatkéréssel végződik. 59.
 Hajdubagosi egyháznak adományáért köszönet. 6.
 Időszaki tanács. 61.
 Igaz András fölmentési díj fizetése ellen beadott felebbezése elutasítatik. 16.
 Kakszentmártoni presbyterium 1914-ben 25% rendk. adót vethet. 30.
 Kapitány Zsigmond uszkai tanító. 6.
 Karikás Sándor dobrácsapátii tanító. 6.
 Kishodosi presbyterium lelkészi lakás tervét az őszi közgyűlésre terjessze be. 34. — a temetőbe vezető úthoz bíróság által megállapított jogát telekkönyveztesse. 38.
 Kiskolcsi egyházi énekkar alapszabályai visszaadatnak. 44.
 Kispaládi egyház templomkasszájából 1000 K-t új orgona költségeire felhasználhat. 21. — presbyterium 1914. évben 40% rendk. adót vethet. 28.
 Kiss Kálmán batizi gondnoknak 2000 K értékű ajándékáért köszönet. 22.
 Kovács Károly közsegremetei s. lelkész. 6.
 Közalapi bizottság jelentése az 1913. évről. 37.
 Közgyűlés megnyitása. 1. — tagjainak számbavétele. 2. — bezárása. 54.
 Lázárii kántortanítói díjlevél visszaadatik. 23.
 Magosligeti iskolaszék iskolai naplót szerezze be. 39. — presbyterium 1914-ben 57 % rendk. adót vethet. 46.
 Missziói jelentés az 1913. évről kerületi gyűlés elé terjesztetik. 40.
 Nagybányai vallástanító-kántor új díjlevele kerületi gyűlés elé terjesztetik. 24. — polgármesternek köszönet. 54.
 Nagyhodosi egyház temploma javítását jövő évre halaszthatja. 35.
 Nagypaládi lelkész az ismétlőiskolai vallástanítást végezze. 39.
 Népiskolai ifjúsági könyvtárakat iskolaszéki elnökök és tanítók tartsák rendben. 39.
 Nyomtatványokat főjegyző tartsa raktáron. 51.
 Nyugdíjintézeti bizottság jelentése az 1913. évről. 36.
 Ombodi fitanító eredményesebb munkálkodásra felhivatik. 39.

- Patóházai presbyterium az egyház vagyonleltárát terjessze be. 6. — ingatlan eladása kerületi gyűlés elé terjesztetik. 48. — temetői őrház építés-ügye visszaadatik. 49. — presbyterium az 1914. 807. sz. e. ker. felhívásnak f. évi őszi gyűlésre tegyen eleget. 52.
- Peleskey Dániel sárközi tanító feddésre ítéltetik. 57.
- Pettyéni presbyteriumnak Igaz Andrást fölmentési díj fizetésére kötelező határozata jóváhagyatik. 16. — az iskolaépületet iskolai czélokra lekötő határozata kerületi gyűlés elé terjesztetik. 18.
- Püspök urnak adományáért köszönet. 6.
- Recsán Györgyné egyházi adó elleni felebbezése elutasíttatik. 55.
- Rozsályi presbyterium az egyház vagyonleltárát terjessze be; 250 K ideiglenes kölcsön jóváhagyatik. 6. — iskolaszék iskolai naplókat szerezze be. 39.
- Sándorhomoki presbyterium 1914. évben 25⁰/₀ rendk. adót vethet. 29.
- Sárközujlaki egyház 4 K birságot fizessen. 6.
- Sárközy Lajos tanügyi bizottsági tag. 39.
- Skontróban levő ügyeiket az egyházak bonyolítsák le. 53.
- Sütő Kálmán beregi esperes emléke. 5.
- Szamoskőrödi egyház 3000 K kölcsöne kerületi közgyűlés elé terjesztetik. 31. — presbyterium 3000 K-t 10 évre elosztva rendk. adóul kivethet. 32.
- Szamoskrassói missziói kör fentartása javasoltatik. 8.
- Számvizsgáló bizottság jelentése és javaslata az egyhm. pénztárnok 1913. évi számadására, az 1914. évi költségelőirányzatra, a Baka Lászlót terhelő 18 K követelés törlésére, egyhm. könyvtárnok 1913. évi számadására, betűsoros tárgymutató költségének fedezésére vonatkozólag elfogadtatik. 41. — jelentése és javaslata a megvizsgált számadásokra és a berendi pénzkezelés megvizsgálására vonatkozólag elfogadtatik. 42.
- Szatmárvári presbyteriumnak bérelengedés tárgyában hozott határozata jóváhagyást nem igényel. 25.
- Szentkirályi Károly garbolczi lelkész. 6.
- Szinérváraljai egyház 2300 K kölcsöne kerületi gyűlés elé terjesztetik. 33.
- Szoboszlai Sándor és társai felebbezése a tisztabereki templom helyének megállapítása tárgyában elutasíttatik. 17. — felebbezése egyházi adó kivetés ellen elutasíttatik. 56.
- Szutor Jenő nagybányai s. lelkész. 6.
- Tanító az esperesi ideiglenes megerősítés megnyerése előtt állomását el nem foglalhatja. 6.

Tanügyi bizottság jelentése; bizottsági taggá Oláh Sándor helyére
Sárközy Lajos választatik. 39.
Tárgysorozat megállapítása 4.
Tisztabereki 500 K ideiglenes kölcsön jóváhagyatik. 6. — presbyterium
templomhelyet megállapító határozata jóváhagyatik. 17.
Urai Antal amaczi tanító. 6.
Uszkai egyház 3000 K kölcsöne kerületi gyűlés elé terjesztetik. 45. —
bérlőket elutasító presbyteri határozat jóváhagyatik. 50.
Jegyzőkönyvhitelesítők. 3.
Józsefházai egyház 400 K ideiglenes kölcsöne jóváhagyatik. 6. — kán-
tortanítói állását töltse be. 43.

A) Az egyházmegye tisztikara.

Elnökség: *Széll György* esperes-lelkész, Avasujváros; *Helmeczy József* egyházmegyei gondnok, ügyvéd, orsz. képviselő, Szatmárnémeti.

Jegyzők: *Soltész Elemér* lelkész, Nagybánya; *Bogdán Lajos* lelkész, Pettyén; *Torday Imre* városi tanácsos, Nagybánya; *dr. Helmeczy József* ügyvéd, Szatmárnémeti.

Ügyész: *dr. Harcsár Géza* ügyvéd, Szatmárnémeti.

Pénztárnok és közalapi pénzkezelő: *Nagy Lajos* lelkész, Felsőbánya.

Nyugdíjintézeti pénzkezelő: *Bogdán Lajos.*

Levéltárnok: *Soltész Elemér.*

Könyvtárnok: *Kolos Vincze* lelkész, Vámfalu.

B) Az egyházmegye bírósága.

Elnökség: *Széll György*; *Helmeczy József.*

Tanácsbírák: *Sátor Dávid* lelkész, Szinérváralja; *Szabó József* lelkész, Aranyosmegyes; *Nagy Elek* lelkész, Kispalád; *Papolczy Zoltán* lelkész, Apa; *Magoss Ferencz* lelkész, Mikola; *Joó Kálmán* lelkész, Szárazberek; *Tóth Mór* birtokos, Patóháza; *Csaba Adorján* főispán, Nagykároly; *dr. Dezső Kálmán* kuriai bíró, Budapest; *Szilágyi Tihamér* járásbíró, Szinérváralja; *Sinka Lajos* ny. tanító, Szamoskrassó; *Bay Lajos* takarékpénztári igazgató, orsz. képviselő, Nagybánya.

C) Képviselők, bizottságok, kiküldöttek.

Adóügyi küldöttségi tag: *Kócsi Péter* lelkész, Nagyhodos.

Egyházkerületi képviselők: *Soltész Elemér*; *Csaba Adorján.*
Pótképviselők: *Sátor Dávid*; *Bay Lajos.*

Egyházmegyei tanügyi képviselők: *Fábián István* tanító, Szinérváralja; *Kádár Károly* tanító, Egri.

Időszaki tanács. Elnökség: Széll György; Helmeczy József. Rendes tagok: Sátor Dávid; Szabó József; Tóth Mór. Póttagok: Nagy Elek; Magoss Ferencz; Bay Lajos.

Könyvtári bizottság. Elnök: Széll György. Tagok: Sátor Dávid; Papolczy Zoltán; Kolos Vincze.

Közalapi bizottság. Elnök: Széll György. Tagok: Sinka Lajos; Balajthy Károly lelkész, Szamoskóród.

Missziói bizottság. Elnök: Széll György. Tagok: Sátor Dávid; Szabó József; Szilágyi Tihamér.

Nyugdíjbizottság. Elnökség: Széll György; Helmeczy József. Tagok: Soltész Elemér; Magoss Ferencz; Sinka Lajos; dr. Harcsár Géza.

Segélyosztó bizottság. Elnök: Magoss Ferencz. Tagok: Sinka Lajos; Kató Béla lelkész, Amacz.

Szatmárnémeti ref. főgimnázium igazgatótanácsának tagja: Széll György.

Szatmárnémeti ref. tanítónőképző igazgatótanácsának tagja: Helmeczy József.

Szatmárnémeti ref. tanítónőképző fentartótestületének tagjai: Szabó József; Tóth Mór.

Szavazatbontó bizottság. Elnökség: Széll György; Helmeczy József. Tagok: Soltész Elemér; Sátor Dávid; Szabó József; Tóth Mór; Szilágyi Tihamér; dr. Harcsár Géza.

Számvevőszék. Elnök: Tóth Mór. Tagok: Joó Kálmán; Sinka Lajos; Kócsi Péter; Oláh Sándor lelkész, Szamoskrassó.

Tanügyi bizottság. Elnök: Sátor Dávid. Jegyző: Bogdán Lajos. Tagok. 1) Nagypaládi kör: Nagy Elek; Nagy Géza tanító, Nagypalád; Szoboszlai Sándor birtokos, Tisztaberek. 2) Mikolai kör: Magoss Ferencz; Kádár Károly; Kovásznay Zsigmond birtokos, Batiz. 3) Szamoskrassói kör: Sárközy Lajos lelkész, Nagykolcs; Sinka Lajos; Veress Sándor jegyző, Pettyén. 4) Apai kör: Miszti Mihály lelkész, Józsefháza; Tóth József tanító, Adorján; Szeőke Sándor birtokos, Szatmárudvari. 5) Nagybányai kör: Nagy Lajos; Sólyom Ferencz vállastanító, Nagybánya; dr. Nagy Gábor ügyvéd, Nagybánya. 6) Avasi kör: Kolos Vincze, Fábian István; Bay Miklós főszolgabíró, Szinérváralja.

